

నవతెలంగాణ

09 మే 2021

ఆమ్రాను లొం-చిన ప్రేమ
విష్ణువు లీంకంలీ...

దక్కించాంద్ర తెలుగు వెలుగులు

కర్తవ్యం (కథ) : శీలం భద్రయ్య

©Ssb Gera

మితులారా, ఓ సాలి sand wood pipers రెండు పైట్
చేసున్న ఫోటోలు పెట్టాను కదా, అదే రోజు little ringed
plovers కూడా చాలా దగ్గర గా వచ్చాయి. నాకు అంత
దగ్గరగా ఈ బుల్లి పిట్లలు రావడం అదే మొదటి సాలి.
దాదాపు నాకు ఐదుగుల దూరం లో ఉన్నాయి, అంతే.
పిచ్చుక సైజు లో ఉండే ఈ పక్కలు నిశ్చలింగా
కూర్చుంటే వచ్చి వోళ్ళే వాలుతాయాయేమో
అనిపించింది. అప్పుడు తీసిన కొన్ని ఫోటోలు
మీ కోసం....

- ఎన్.ఎన్.బి.గేరా
9492922492

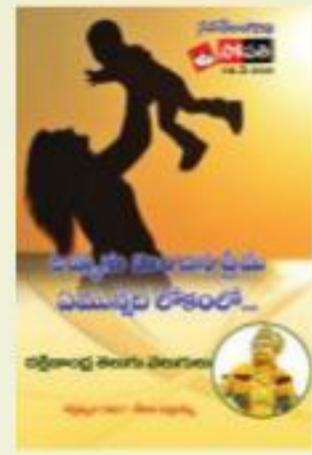

©Ssb Gera

కర్తవ్యం (కథ) : శీలం	
భద్రయ్య	... 5
అమ్మను మించిన	
ప్రేమ ఏమున్నది	
లోకంలో...	
(కవర్టెషన్):	
అమ్మాజీ గోపలూరి	... 8
అందఱకీ హండుగే! (బిస్ట్)	
కథ) : మొలకలప్పు	
కోటీశ్వరరావు	... 13
దక్షిణాంద్ర తెలుగు	
తెలుగులు (ప్రత్యేక	
ఎయిసం) : బి. మహేశ్వరి	
... 14	
కోటికి ఒక్కటి తక్కువ...	
(యాత్రా కథనం)	... 17
నైనులీక	... 20
ఆలల ఆవింగనం (కవితాత్మక	
కథనం) : రాజావారి రెడ్డి	
మల్లిష్వలి	22
పదుశైలి	... 24
సమీక్ష (అసీడ్)	... 25
ఈ వారం కవిత్వం	
(మనిషి నాటకం,	
'రాక్షసత్వానికి సాధు	
ముసుగు..!')	... 26
వెంటాడే వాక్యాలు	

మాసికాలు

ఖాళీతనం

అంతరంగం

ఖాళీలు పూరించుమూ అని చిన్నప్పుడు బడిలో పరీక్షల్లో ప్రశ్నలుండేవి. విద్యార్థులు సరైన పదాలతో ఖాళీలను పూరించేవారు. ఇప్పుడు ఖాళీలు అవి కాదు. అలా ప్రశ్నలా ఎదురైనా పూరించే పదాలు, అర్థాలు, జవాబులు ఇక్కడేమీ లేవు. అన్ని వన్నట్టే అనిపిస్తుంది. కానీ ఏదో ఖాళీ ఖాళీగా మనసంతా బోసిపోతుంది. మనసులో ఖాళీతనం వుందీ అంటే అదేదో మానసికప్పైన విషయంగానే కొట్టిపారేయుద్దు. ఆ మనసు ఖాళీలకు భౌతిక ఖాళీయేదో కారణమై వుంటుంది. ఈ కాలమంతా ఖాళీగానే అనిపిస్తోంది. ముందు ఖాళీ, వెనుక ఖాళీ, కుడి ఎడమల ఖాళీ ఖాళీ.

ఎందుకలింగా అనిపిస్తోంది? ఉండాల్సిన వారెవరో లేకుండా పోతున్నారు. నేనున్నానని చెప్పాల్సిన గొంతేదో చెప్పుకుండా నిశబ్దంగా ఖాళీగా వున్నది. ఖాళీతనమంటే ఏదో లేకుండా వుండటమే. ఉండాల్సిన జవాబేదో దొరకుండా పోవడం. ఇల్లు ఖాళీ చేస్తున్నప్పుడు తిరిగిన, కూర్చున్న, నిద్రించిన స్థలాల జ్ఞాపకాలు ఖాళీతనంతో దిగులు కమ్ముకుంటుంది. ఓ వస్తువు వున్న చోటు నుండి తీసివేస్తే, అక్కడంతా ఖాళీతనం ఏర్పడుతుంది. భౌతిక స్థలానికి, వస్తువుల ఖాళీతనాలకి మనం బెంగ పడి దిగులు పడిపోతుంటామే. మరి మనముల ఖాళీతనం ఎంత మనాదిని నింపుతుంది! ఈ మనములు తరలిపోయిన ఖాళీతనం ఎంత బాధాకరంగా మారుతుంది!

అబ్బో ఈ ఖాళీతనం భరించలేకపోతున్నాం. కలిమి లేమి తనాన్ని ఎంతైనా మోయపచ్చ ఖాళీని భరించడం కష్టమైన పని. మనములు, మనతో ఇప్పటివరకు గడిపిన, మాట్లాడిన, ప్రశ్నించిన, జవాబులు వెతికిన వాళ్యంతా చూస్తూ చూస్తూ జీవితాలను ఖాళీ చేసి, అనుబంధాలను ఆత్మీయతలను, స్నేహ సౌధాలను విడిపోతుంటే చుట్టూ ఎడారి తలమై ఫోషిస్తున్నది. మూగగా ఖాళీతనం బాపురుమంటున్నది. అనుబంధాలు, మనములు మాయమవుతూ ఖాళీ ఏర్పడటాన్ని దుఃఖంతో, కన్నీళ్ళతో సమాధాన పడుతున్నాం. కానీ మనములుండీ, వ్యవస్తలుండి, ప్రభుత్వాలుండి, పాలకులుండి, పవరుండి కూడా ఏమీ లేని ఖాళీతనమే దర్శనమివ్వడం, కదిలే తనమే లేకుండా పోవడం ఒక విషాద సమయం. పాలనంతా ఖాళీ ఖాళీగా మారింది. బాధ్యతా ఖాళీగానే కనపడుతోంది. ప్రశ్నలెన్నో కుప్పులుగా పడుతున్నాయి. కానీ ఒక్క సమాధానమూ ఖాళీలను నింపడం లేదు.

గాలి అందక ప్రాణాలెన్నో గాలిలో కలిసి పోతుంటే, వున్నానని చెప్పుకుంటున్న వాళ్యంతా ఎక్కుడున్నట్లు, ఏం చేస్తున్నట్లు? ఎవరికోసం అధికారాలను వినియోగిస్తున్నట్లు? ఒట్టీ మాటలు చెబుతున్న ఖాళీతనాలు మీవి. మీరున్న లేనట్టే అనిపిస్తోంది! మీ కుర్చులన్నీ ఖాళీ ఖాళీగా కనపడుతున్నాయి. ప్రాణాలకే ముప్పు వస్తున్నప్పుడు, అమాంతంగా మనములే మాయమవుతున్నప్పుడు, హాహోకారాలతో, ఆర్తాదాలతో స్థలాలన్నీ మారుమ్రాగుతున్నప్పుడు కూడా మీరు చలన రహితులుగా వుండటం నిజంగా ఖాళీ తనమే కాక మరేమవుతుంది?

మీరున్నారని ఖావించడమే పెద్ద తప్పు, మా కోసం వుంటారనుకోవడం మరీ తప్పు. ముందుగానే మీరు లేరనుకుంటే మాకి బాధ వుండేదికాదు. మీ అచేతనకు, నిరాదరణకు ఇంతగా రోధించే వాళ్యము కాదు. ఇప్పుడిక మీరు ఖాళీ కుర్చులని తెలిసిపోయింది. ఉండిలేని వాళ్యమూక, చేయిందించాల్సింది అందివ్వకపోయాక, మీ అస్తిత్వాలన్నీ ఖాళీ ఖాళీగానే కనపడుతున్నాయి. ఇప్పుడిక మా ముందున్న కర్తవ్యం ఖాళీలను పూరించుకునేందుకు నిజమైన, నిఖార్సయిన పాలకునితో భర్త చేయాల్సిన అవసరం వుంది. ఖాళీతనాన్ని ఎంతకాలంగా సహించగలుగుతాము! ఖాళీలను భరించడం కష్టం, ఖాళీ తనమే ఒక ఎడారి కష్టం!

“అనుబంధం” చిత్రంలోని “అనాటి ఆ స్నేహం” పాటకు పేరది రచన : “అత్రేయ”

పల్లవి : హ హ హ.....

(ఫైండ్1) : ఆనాటి ఆ క్రాష్ట అందానికందం
తలనీలాలన్నీ మృదులాతి మృదులం
ఈనాడు ఆ జూత్తు లేదేల నేస్తుం.
ఆ బొచ్చు మునుముందిక రాదేమీరా.. హ హ
లేదురా ఆ శిరోజం, రాదురా ఆ యోవనం, ఏమిటో

జీవితం

ఆరే పూల్ గుర్తుందిరా
జుంపాలు పెంచిన రోజులు, మాప్షారితో తిన్న తన్నులు
ఒకరి సిగలు ఒకరు పట్టుకుని

(ఫైండ్2) : ఒరే ఒరే ఒరెయ్ పక్కనే

కోవిడ్ టైంలో పొసైన పిల్లలున్నారా

(ఫైండ్1) : నేర్చుకుంటార్చా... హు హు.. హూ హూ హూ.

చరణం : నూనే మార్చులేదు. అమోనియా అంటలేదు

జుత్తే రాలిపోతే నేరం మనదేమి కాదు

మా తాత ఏ ఆస్తి నాకిప్పలేదు

అనువంశికంగా ఈ బట్టిచ్చినాడు

తిట్టేసుకుంటాను మా తాతను

విని నవ్వుకుంటాడు ఆ క్రాష్టుడు

ఆ సెలునులు.. ఆ సైలులు ఏమాయోరా

ఆ..ఆ..ఆ..

ఒరే రాస్నేల్ జ్ఞాపకముందిరా పెండ్లికని ఫైండింటికి

వేళ్ళే

ఓ పేండ్లుదండు మన తల్లోకి వలసోస్తే

గోకీ గోకీ నెత్తుంతా పుండ్లు పుడితే

(ఫైండ్2) : ఒరే ఒరే స్న్యాండ్రుల్ ఊరుకోరా అందరు వింటారు

(ఫైండ్1) : వింటే వింటార్చా, తల్లో పుండ్లు మందడిగి
తెచ్చుకుంటారు

అంతే హుహుహహహహ (అనాటి)

చరణం : యాచ్చే చూసినాను తైలం తెచ్చినాను

(ఫైండ్1) : నెత్తుకి పూసినాను బొచ్చుకై వేచినాను

నా గుండు మంటింక తగ్గేది కాదు

ఈ ఎండలో నేనెళితే తిరిగింక రాను

ఏ శాపమో నాకు తగిలిందిరా

రేయ్! ఒక్కెంటుకే లేని గుండాయోరా

ఆ నల్లని ఆ కురులకు మందేదిరా

(ఫైండ్2) : ఒరే.. ఒరే.. ఏమిట్రా పసిపాపలాగా

ఛ ఛ ఊరుకో

(ఫైండ్1) : ఒరే ఈ బట్టకు తుది ఎక్కుడ్రా

(ఫైండ్2) : విగ్గుతో మేనేజ్ చేయడమేరా. ఉ హ్వహ్వహ్వహ్వా.

(ఫైండ్1) : రియల్ దోన్ దేన్ ఆర్ ఫ్యాబులెన్

(ఫైండ్2) : కరెక్ట్ రా.

- డా.బి.బాలకృష్ణ, 9948997983

నాక్కొంచెం మాట సాయం కావాలి

ఎలా చేసారో కదా

ఏళ్ళ కొద్దీ ప్రపంచ యుద్ధాలు

రాష్ట్రం అనీ, స్వేచ్ఛ అనీ

గాలిలో లెక్కలేని ప్రాణాలెట్ల వొదిలేశారో కదా

పిట్టుల్లా రాలిపోతున్న సంఖ్య

గుట్టుల్లా పెరిగిపోతుంటే

భయం తాలూకూ రంగు మారిపోతున్న వేళ

నాలుగు గోడల మధ్య

నరాలు చిట్టిపోతున్నా

ఒక పాజిటివ్ నిరసన సమయం

నాక్కొంచెం మాట సాయం కావాలి

లోపల ఏం జరుగుతుంది

బయట ఏం జరగబోతోంది

కోట్ల స్వప్నాలు పహో కాస్తున్నా

ఒక రాకాసి సర్వమేదో

భూమి చుట్టుకొలత చూస్తున్నట్టు

అమాంతంగా హత్తుకొని

విషపు కాగిలిని వీళ్లిస్తుంది

నిల్చున్నచోట నేల కదులుతుంది

కదులుతున్న నేలపై

కమ్మని కలలు కనడం ఎలా?

కూర్చున్నచోట భూమి కుంగుతుంది

కుంగుతున్న భూమిపై

పొంగుతున్న ఆలోచనలను నిలిపేదెలా?

కలల్ని ఆలోచనల్ని

సర్వకోవడం కష్టంగా ఉంది

పొడి పొడి దగ్గుల మధ్య

పాళీ రాలిపోయినప్పుడు

పచ్చని అష్టరాలు నిలిచేదెలా?

గాలిని బంధించారు

బదిలీ చేస్తున్నారు

వెచ్చని గాలి విరిగిపోతుంది

తరిగిపోని ఎటూ తరలిపోని

ఆక్షిజన్ సిలిండర్ అవసరం

పాజిటివ్ సమయంలో

గాలినే కొనే ధనవంతుడెక్కడున్నాడు

నాక్కొంచెం మాట సాయం కావాలి

ఎవరికి ఎవరూ ఏమీ చేయలేని దుస్థితి

ప్రభుత్వమే చేతులత్తెసింది

నిర్దయ ప్రపంచమని రుజువైంది

బయట ఉన్నా

లోపలున్నాజి

భయం లేని కత్తిని ధరించి ఎదురించు

- రవీంద్రసూరి నామాల, 9848321079

సోపతిపై మీ స్వందనలు sopathisunday@gmail.comకు పంపించండి.

ఆ రోజు ఆదివారం. ఊరి బయటున్న
 గవర్న్‌మెంటు బడిలో పిల్లల్లంతా ఓచోటజేల
 కేరింతలతో పాద్రట్టుంచి బువ్వ బుగ్గి లేక
 అటలాడుకుంటుందు. సర్మారు బడిలో ఓ మూల పెద్ద
 మరై చెట్టుంచి. దాని వూడలు పట్టి యేలాడుతూ
 కొందరు ఉయ్యాలలూగుతుందు, మరికొంత మంచి
 పిలగాండ్లు గుట్టగా పాశిన ఇసుకలో
 ముక్కపుల్లలాటాడుతుందు. కొంత మంచి
 పాశరగండ్లు జిల్లగోన, పిచ్చిబంతి,
 గోటీలు, దాగుడుమూతలు, దొంగ
 పాశలీను ఆడుతుందు.

- శీలం భద్రయ్య
 9885838288

అప్పటిదాంక పిల్లలతో సందడిగున్న
 ఆ చోటు ఒక్కపాలి నిశ్శబ్దంగా
 మారిపోయింది. ఆరోత్రుతీ చదువుతున్న
 రాముడు మరైచెట్టు ఊడబట్టి
 ఉయ్యాలూగుతుందు. ఊడ పట్టుకున్న
 చేతులు చెమటపట్టి జారి, ఆడ్చెండ్లన్న
 బండరాయి మీద పడి తలపగిలింది.
 ఆగకుండా నెత్తురు కారుతుంది.
 రాముడు మూసిన కండ్లు తెరుస్తలేదు.
 దోస్తుగాళ్ళకు ఏం చేయాల్సో తెల్వుక
 అటలన్నో ఆడికాడ్చే ఆపేసి, భయంతో
 పెద్దగ ఏడవడం మొదలు పెట్టిందు.

రాముడుకు అమృతయ్య లేరు. అన్ని
 నాయనమ్మే. పుట్టిన పిలగానికి ఏడాది
 లిరక్షముందే అమృతాయిన రాముడిని
 నాయనమ్మకాడ వదిలేసి బత్సుదెరువుకు
 కాలువ కిందికి పోయిందు. లారి
 టక్కరయి ఆడ్చే జీవిడిశిందు. వూల్లె ఇల్లు
 లేదు, వూరి బయట చేను లేదు, ఉన్నాక్కు
 కొడుకు బోయిండని కడుపు తీపికి,
 ముసర్లి ఎంకమ్మ ఏడ్చి యేడ్చి,
 ఉన్నకండ్లను కాస్త పోగొట్టుకుంది,
 కొడుకు మీద దిగుల్తోటి ఇంటాయన
 పచ్చవాతమొచ్చి మంచం పట్టిందు.
 ఆయనకిప్పుడన్నీ మంచంలోనే, ఏ దిక్కు
 లేని ఎంకమ్మకు నా అన్నవారంత, ఎవరు
 నువ్వు అనేశిందు.

గిప్పుడు ఎంకమ్మకు కండ్లు మన్మలైనయి. ఊరు
 దూరమైతండి కాడు దగ్గరైతండి, వంట్లో ఆశ తప్ప, సత్తువ
 లేదు. ఎప్పుడు పోతదో జీవి తెల్వుదు. కన్నపేగుబంధం గుర్తుగా
 పున్న గా నలసు కోసం బతుకునీదున్నా, బడి బయట
 పిలగాల్లకు రేగుబశ్చు, జామపశ్చు, ఇంటికాడజేసిన
 మడుగుబూలు, అప్పులు అమృతూ, కాలాన్ని ఎల్లదీస్తుంది.
 రాముడు సదువుల మహా సురుకని రాఘువయ్య సారు ఎప్పుడూ
 జెప్పడు. అంగట్లో అరువు తల మీద బరువు అన్నట్టు
 బతుకీడిన్నా ఎంకవ్వు రాముడిని పనికి పంపకుండ సర్మారు
 బడిల సదివిస్తుంది.

కర్తవ్యం

ఆదివారం కావడంతో ఇంటికాడ ఎంకవ్వ అప్పలు చేస్తుంది, ఎవలో బయట “ఎంకమ్మామ్మ.... ఓ ఎంకమ్మమ్మ” అని ఆగకుండా పిలుస్తుండు. “ముసల్దానికి వయసుమీద పడ్డది, ఇనబడట్టేనట్టుందని”, విసుక్కుంటు తడక తీసుకుని గుడిసెలకొచ్చి, రాముడికి దెబ్బతగిలిన సంగతి చెప్పిండు శంకరయ్య. ఆ ముచ్చట చెప్పింగనే ఎంకమ్మకు గుండె సెరువయింది. దుఖం ఒక్కసారిగ కట్టలుదెంచుకొని, ఓ కొడుకా.. అని గుండెలు బాదుకుంట, ఏడ్పు బజారంతా పరుస్తుంటూ ఆయాసంతో బడిదాంక ఉరుక్కుంట బడిదాంక బోయింది. ఎంకమ్మతోటి శంకరయ్య సుత బోయిండు. ఆడ రాముడు లేడు. ఆడ్డించి ఎవలో పుణ్యాత్ముడు ఎడ్డబండిల రాముడును పండబెట్టి ధర్మానుపత్రి తీసుకెల్లిండు. గది తెలిసి లబోదిబోమనుకుంటున్న ఎంకవ్వను దవాభానాకు తీసుకుబోయిండు శంకరయ్య.

1

రాముడి తలకాయకు దెబ్బ బలంగా తగిలింది, నెత్తురు చానా పోయింది, దాంతో మనసోయలో లేడు, బడికాడ మూసిన కండ్లు ఇప్పటిదాంక తెరవలే. మనుమడిని చూసి తట్టుకోలేక కుప్పకూలింది. గుండెలు బాదుకుంటూ ఎంకమ్మ ఏడ్చి ఏడ్చి ఆయాసంతో రొప్పుకుంట కండ్లు తడుసుకుంటుంది. ఆమె నిర్గుండె పడ్డది. వయసుడిగినాంక బాధల్ని తట్టుకోలేకపోతుంది. మాసిన చీర కొంగంత తడిసి ముద్దయింది. మధ్యమధ్యలో “భగవంతుడా! నా పాణం తీసుకోనన్నా నా మనుమడిని బతికియ్యమని” కంటికి పుట్టెడు ఏడుస్తుంది. బిడ్డ బతికి బయటకొస్తే ముడుపు కడతనని గుర్తుకొచ్చిన దేవుల్లందర్చి మెయిక్కుతుంది. యెంటోచ్చిన మనుషులు ఒక్కొక్కరుగా ఆనుంచి జారుకున్నరు. అవ్య ఎంట శంకరొక్కడే మిగిలిండు. డాక్టరొచ్చిండు అమ్మమ్మా..” అన్నదు శంకరయ్య.

ఆ మాటకు ప్రాణం లేచొచ్చింది, వెంకమ్మకు చూపు ఆనలే, దగ్గరకు బోయింది, ఒక్కసారిగ డాక్టరు కాళ్ళమీద కూలిపోయింది, బోరున తన గోడుతో ఆయన పాదాలను తడిపింది. చలించి పోయిండు డాక్టరు, ఆయన మనిషే కదా. కాని మెరుపు దీపమవుతుందాన్నట్టు ఆ ధర్మానుపత్రిలో పెద్ద వైద్యం చేయడానికి సాకర్యాలు లేవాయే, ఏం చేయాల్సో శంకరయ్యకు వివరంగా చెప్పిండు, ముసల్దానికి ఇనబడదని శంకరయ్య చౌరవ చూపిండు. ఆ తరువాత డాక్టరు వినపడేట్టుగా అవ్వకు చెప్పిండు. “ఈడ ఉన్న పరీక్షలన్న చేసిన, నెత్తురు కారకుండ తలకాయకు పెద్దకట్టు కూడా కట్టిన, మీరు వెంటనే పెద్దానుపత్రికి తీసుకపొకపోతే బిడ్డ ప్రాణానికి ప్రమాదం” అని చెప్పడంతో అట్టించటే పట్టానికి పెద్దానుపత్రికి రాముడిని తీసుకెల్లిండు శంకరయ్య. వద్దంటున్న వినకుండా అవ్వ ఎంబడొచ్చింది.

10

శంకరయ్య ఇరవయ్యెళ్ల యువకుడు. కూలి నాలికి పోతడు. ఉంటే లినాలి లేకపోతే ఎండాలి. వాని బతుకు చెట్టు లేని చేను, చుట్టుం లేని వూరయినా అందరితో తలలో నాలుకలెక్కుంటడు.

కొలం గడిచింది. రాముడు సదువు కోసం
ఉర్కాదిలి పదిహేనేళ్ళు దాటింది. చదువైయిపోయి
సొంత జిల్లాలనే ఉద్యోగంమొచ్చింది. పట్టం నుంచి
పొంతూరుకు కారుల బయలుదేరిందు. ఎమ్ముటి
శంకరన్న ఉండు. ఉద్యోగంలో జేరటానికి ముందు
గురువు రాఘువయ్య సారుకు పాదాభివందనం జేసి
ఆశీస్సులు తీసుకుండామని బయలు దేరిందు.

పేమగా

శంకరి అని పిలుస్తే ఏ పనయనా తన పనిలాగే
చేస్తుడు. వైసుకాశపడడు. మంచి పేరుంది.

శంకరయ్య దురదృష్టవంతుడు. పుట్టుకల్గె తల్లి బాలింత రోగమొచ్చిబోయింది. సక్కని తల్లి. పిలగాన్ని ఒదిలి చిన్నప్పుడే నాయన ఏడనో దేశాలు బట్టుకబోయిండు. ఆడ్డించి శంకరికి అమ్మలెక్క ఎంకమ్మవ్వ సొంత బిడ్డలా ఆకలికి, ఆపత్తికి ఆదుకునేది. అందుకే శంకరయ్యకు ఎంకవ్వ మీద నెనరుంది. ఆ పిలగాడు బతకపోతే రెండు ముసలి ప్రాణాలు నిల్వవని తెలుసు. ఎట్టొన పిలగాడ్డి కాపాడాలని కన్నగల్లోల్ల కాళ్ళ పట్టుకొని అడుగుతుండు. ఏడ అడిగిచూసినా అప్పు బుడ్డల్లేదు. శంకరయ్య కాడ ఏముందని జూసి అప్పిస్తరెవరైన. ఆడ ఈడ అడిగి కొన్ని పైసలు జేసి ఎంకవ్వకు దైర్చుం జెప్పి పిలగాడ్డి పెద్దాసుపత్రిల షరీక జేసిండు.

10

పెద్దానుపత్రిల డాక్టరు వైద్యపరీక్షలు జేసిండు, “తలకాయకు దెబ్బపెద్దగా తగిలి మెదడులో నెత్తురు గడ్డకట్టింది”. వెంటనే ఆపరేషన్స్ లక్ష్మరాఘవులను తయారు జేసుకోమని చెప్పిందు. “ఎంకమ్మతో బాటు శంకరయ్యకు ఎంజేయాల్ని తోచక కాళ్ళుచేతులు ఆడతలేవు. ఎంకమ్మ అల్లడం తల్లడం అయితుంది. ఎట్టెనా తన మనుమడిని బతికించమని, కళ్ళు కనబడక ఆడికొచ్చేటోల్లందరినీ డాక్టరనుకుని కాళ్ళు మొక్కుతుంది.

* * *

కాలం గడిచింది. రాముడు సదువు కోసం ఊరోదిలి పదిహేనేళ్ళు దాటింది. చదువైయిపోయి సొంత జిల్లాలనే ఉద్యోగంమెచ్చింది. పట్టుం నుంచి సొంతూరుకు కారుల బయలుదేరిందు. ఎమ్ముటి శంకరన్న ఉండు. ఉద్యోగంలో జేరటానికి ముందు గురువు రాఘువయ్య సారుకు పాదాభివందనం జేసి ఆశీస్సులు తీసుకుండామని బయలు దేరిందు. ఊరు దగ్గరికి వచ్చింది. బడి దాటుతుండగా జ్ఞాపకాలు కదిలాయి. ఇంతలోనే కారు రాఘువయ్య సారింటి ముందాగింది, ట్రైవరు రాముడు కంటే ముందే కారు దిగి, కారుడోరు తీసిందు, రాముడు వినయంతో కారు దిగి పూలదండ తీసుకొని సంతోషంతో రాఘువయ్యసారు ఇంట్లోకి

నడిసిందు.

పాదాల కింద భూమి కదిలినట్టయింది. రాముడు కంటే ముందే అతని దురదృష్టం రాఘవయ్య సారింటి కాడ ఎదురైంది. నేలమీదేసిన గడ్డిమీద సారున్నదు. తన ప్రపంచమంతా మబ్బులు పట్టి మసకబారింది,

‘నా జీవితంలో గెలిచిన జ్ఞాపకం రాముడు. వికాకిగున్న నాకు విధిని జయించి, ప్రయోజకుడయి వస్తున్న రాముడి గెలుపులో నా గెలుపు దాగుంది’ అని సంతోషంగా రాసుకున్న విషయం చివరిపేజీలో ఉంది. ముందు విషయం పేజీలను తిప్పేస్తున్నప్పుడు అసలు విషయం అర్థం అయింది.

అంధకారంలో పడిపోయిందు. దుఃఖం కట్టలు తెంచుకుంది. కన్నీటి వరద తన్నుకొన్నుంది. గుండెచెరువయ్యాంది. “రాఘవయ్య సారు రాత్రి భోజనం చేశాక నిద్రలోనే గుండెపోటొచ్చి నిద్రలోనే కన్ను మూశారని” అక్కడివరో వివరం చెబుతుందు.

పెద్ద ఉద్యోగంతో వచ్చి కన్నతండ్రిలాంటి రాఘవయ్య సారును ఇక మీద సుఖంగా చూసుకుండామనుకున్న రాముడుకు మరోసారి భగవంతుడు అన్యాయం జేసిందు. గురువు కాళ్ళ మీద పడి కన్నీరు మున్నీరుగ ఏడ్చిందు. రాముడు భుజంతట్టి, నిమ్మలపరిశిండు శంకరన్న. రాముడు రాఘవయ్య సారుకు కన్నుకొడుకులాగ దగ్గరుండి అంత్యక్రియలను పూర్తిచేశిందు. సారు ఓ ప్రమాదంల అయిన వాళ్ళందరిని పోగొట్టుకుందు. తనను సొంతబిడ్డలా చూసుకుందు. రేయంతా ఆ జ్ఞాపకాలతో చీకట్ట తనివితీరా ఏడున్నానే ఉన్నదు. మర్మాదు పొద్దున్నే పయనమవుదామని అనుకుంటుండగనే, ఆ ఇంట్లో పశ్చేసే వెంకయ్య పిలిసిందు. సారు గదిలో వన్న డైరీని తెచ్చిచ్చిందు. రాముడు డైరీని ఆత్రంగా చదవడం మొదలుపెట్టిందు.

‘నా జీవితంలో గెలిచిన జ్ఞాపకం రాముడు. వికాకిగున్న నాకు విధిని జయించి, ప్రయోజకుడయి వస్తున్న రాముడి గెలుపులో నా గెలుపు దాగుంది’ అని సంతోషంగా రాసుకున్న విషయం చివరిపేజీలో ఉంది. ముందు పేజీలను తిప్పేస్తున్నప్పుడు అసలు విషయం అర్థం అయింది. ఈ మధ్య వివిధ కారణాలతో అనాధలయిన ముగ్గరు పిల్లలను చేరదిసిందు. వారి అలనాపాలనకు తన పెస్వన్ డబ్బులు సరిపోతల్లేవని బాధపడ్డా, పెస్వన్ డబ్బులు సరిపోక వైద్యాని

కూడా వాయిదా వేసుకున్నట్టు అందులో రాసుంది. తనకు ప్రాణాపాయం ఉండని తెలిసినా, ఆరోగ్యాన్ని లెక్కజేయకుండా ఆ పిల్లల భవిష్యత్తుకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చిందు.

వెంటనే రాముడుకు గతం గుర్తుకొచ్చింది, ఆ రోజు అసుప్రతిలో తలకు దెబ్బతగిలి

ఇంకా సేవ టోల్ చచ్చిపోయేట్లున్న తనతో బాటు, ఏడ్చి ఏడ్చి ఆసుప్రతిలోనే నాయనమ్మ జీవిడిశింది. మూలిగే నక్కపై తాటిపండు పడ్డట్ట ముసల్లాని శవంతో ఏం జేయాలో తెల్వని దిక్కుతోచని స్థితిలో శంకరన్న వుండు. అదే సమయానికి రోడ్డు ప్రమాదంలో బార్ఫు, బిడ్డల్చిద్దరిని కోల్పేయి, పుట్టెడు దుఃఖం, ఒంటినిండా గాయాలతో రాఘవయ్యసారు అంబులెన్సులో అదే ఆసుప్రతికి వచ్చిందు, అంత బాధలో గూడా ఆడ శంకరయ్యను జూసి, సంగతి అడిగి తెలుసుకుందు. అప్పటికప్పుడు తన ప్రాణాలు కాపాడడానికి డబ్బిచ్చి, నేనున్నానని చేరదిసి, కన్నబిడ్డలా జూసుకొని వృద్ధిలోకి తెచ్చిందు. తన జీవితానికి ఒక విలువనిచ్చి, కన్నతండ్రిలా ఉన్న గురువుగారి ఆభరిచూపుక నోచుకోని తన దురదృష్టానికి బాధ పడ్డా, ఆ డైరీ మొత్తం చదవడం పూర్తి జేసిందు.

డైరీ తిరగేస్తుంటే కదిలే ప్రతి పేజీల వారు నడిచిన త్యాగపు గుర్తుల అడ్డుల జాడ ఉంది. పీట మీద పెట్టిన రాఘవయ్యసారు దండెసి వున్న ఫోటో ముందు దీపం ఎలుగుతుంది. ఆ దీపపు కాంతిలో రాఘవయ్యసారు నవ్వులలో నిస్వార్థ అడుగుల ఎలుగులున్నట్టునిపించింది. ఆ ఎలుగులల్ల తన చుట్టూ వున్న అందరి కర్తవ్యం మనసుల మెదిలింది. నాయనమ్మ పెంపకం, శంకరయ్య సామజిక బాధ్యత, గురువుకు శిమ్మల ఎదుగుదల మీదున్న గురుతర బాధ్యత, ఉద్యోగంలో తన భావికర్తవ్యంను ప్రభోదించినట్టుగా అన్యించింది. ఆ ఎలుగుదారిలో పోవాలని నిశ్చయానికిచ్చి రాముడు పిల్లలను తీసుకొని కర్తవ్య నిష్టతో కారెక్కిందు.

❖❖

Mother! My mother
When it midnight, I woke
with tears falling on my knee
You knew the pain of your
child, My mother.

Your caring hands, tenderly
removing the pain

Your love, your care, your
faith gave me strength,

To face the world without
fear and with His strength.

అమ్మ ఇచ్చిన ఆ బలమే ఆయన్ని ఒక గొప్ప
శాస్త్రవేత్తగా, భారతదేశ ప్రథమ హారుడిగా
నిలపెట్టింది అంటూ అబ్బల్ కలాం తన
తల్లి గురించి చెబుతారు. ఇలా ప్రతి మనిషి
జీవితంలో అమ్మ జ్ఞాపకాలు యేదో ఒక
సందర్భంలో గుండెని తాకుతూనే
వుంటాయి. అమ్మలో వున్న ఆ ప్రత్యేకత,
గొప్పతనం ఏంటి ?

కవర్ సైట్లీ

అమ్మను మించిన ప్రేమ విమున్నది లోకంలో...

మనకు తెలియని ఎంతో ఉంది

“అమ్మ” అన్న మాటకి నిర్వచనం చెప్పటం అంటే
సముద్రాన్ని కమండలంలో ఇమడ్చుటానికి ప్రయత్నం
చేసినట్టే.. అనేది నా భావన. “సృష్టి రహస్యం” గురించి
మనం ఎంత తెలుసుకున్నా మనకి తెలీనిది,
తెలుసుకోవలసినదీ ఇంకా చాలా వుంటుంది. అమ్మ గురించి
కూడా అంతే!

అలసి పోయితి నంతలో కలత దీర
క్యారు క్యారని గుండెలో మారుమ్మోగే
విస్మరించితి బందిన వేదనంబు
నవతరించిన నవ్య భాగ్యమ్ము వలన... దీనినే తల్లి ప్రేమ
అంటారు.

అంతే కాదు! బిడ్డకి జన్మ ఇచ్చిన మరునిమిషం నుంచీ ఆమె
చేసే ప్రతి ఆలోచనా, వేసే ప్రతి అడుగు, తీసుకునే ప్రతి
నిర్ణయం వెనకా మనకి కనిపించేది మాత్ర హృదయమే!

- అమ్మాజీ గోపలూరి, 7989695883

హృదామన్ సైకాలజిస్ట్, ఫ్యామిలీ కౌసెలర్

ఆలాంటి మాత్రమూర్తుల గురించి మనసుతీరు
మాటల్లాడు కోవటం కోసం ఏర్పాటు చేసుకున్నదే ఈ
“అంతర్జాతీయ మాత్రుదినోత్సవం”.

నేపథ్యం మనందలకి తెలిసిందే...

కని, పెంచిన తల్లి గొప్పతనాన్ని గుర్తుచేసుకోవటం కోసం
మదర్ ఆఫ్ గాడ్స్‌గా పిలవబడే “రియా” దేవతకు నివాళలు
అర్పించే నేపథ్యంలో మొట్టమొదటి సారిగా గ్రీన్ దేశంలో ఈ
ఉత్సవం ప్రారంభించబడిందనేది ఒక కథనం. అలాగే పాత్యాశ్వ
దేశాల్లో పిల్లలు చిన్న వయసులోనే తల్లితండ్రుల్ని వదిలి
బయటికి వెళ్లి స్వతంత్రంగా బతికే పథ్థతి వుంది. వాళ్ళ తమ
తల్లితండ్రులతో ఓ రోజున్నా సంతృప్తిగా, సంతోషంగా గడవటం
కోసమే మదర్స్ డే, ఫాదర్స్ డే వంటివి ఏర్పాటు చేసుకోవటం
జరిగింది అనేది ఓ వాదన. సివిల్ వార్ గాయాల స్వతులను

అమ్మ ఉంటే గుండె దైర్యం..

అమ్మ గురించి చెప్పమంటే ఎవరి మనసైనా ఆశ్చర్యపోతుంది. దాదాపుగా ప్రతి తలి తన పిల్లలినీ కని పెంచడంలో ఎన్నో వదులుకుంటుంది. తనని తాను మర్చిపోతుంది. మా అమ్మ మట్టకు మేం ఒక వయసుకి వచ్చాక మళ్ళీ తాను చేయాలనుకున్నవి ఎన్నో చేసింది. తన మట్టా ఉన్నవాళ్ళని, విద్యార్థులని, మమ్మల్ని ప్రభావితం చేసింది. అమ్మ డా. పుట్ల హేమలత తన పదమూడవ ఏటనే తొలి కథ ప్రచరించబడింది. ఎన్నో కవితలు రాసింది. ఆ తర్వాత కుటుంబ బాధ్యతలతో కొన్నాళ్ళు ఆమె సాహిత్యానికి దూరమైంది. మళ్ళీ 2010 నుంచి ఆమె కంప్యూటర్ ఆపరేటింగ్ సొంతగా పుస్తకాలు చదివి నేర్చుకుంది. ఆ ఆసక్తితో ‘అంతర్జాలంలో’ తెలుగు సాహిత్యం’ అనే అంశంపై రాజమండ్రిలోని పొట్టిశ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలో తొలి పరిశోధన చేసింది. అదే విశ్వవిద్యాలయంలో కంప్యూటర్ instructor పని చేసింది. తనకిష్టమైన వ్యాసరచనలో ఎంతో కృషి చేసింది. మూడు తెలుగు సాహితీ పరిశోధక వ్యాసాల సంకలనాలు ప్రచురించింది. ఎన్నో సాహితీ సభలు నిర్వహించింది. ఎంతోమంది పరిశోధక విద్యార్థులకు చేయుతనిచ్చింది.

ప్రతి ట్రై తన గురించి తాను ఆలోచించుకోవాలి, అనుకున్నది సాధించాలి అని అమ్మ ప్రత్యేక్యంగా చేసి చూపించింది. ఆమెతో పోల్చుకునే సాహసం చేస్తే నేను రెండు తరాలు వెనకే ఉన్నాననిపిస్తుంది. చివరి క్షణం వరకూ తను భాగమైన ప్రజాస్వామిక రచయితుల వేదికను హత్తుకునే ఉంది. ఇంటర్వెషనల్ పుస్తకాలలో తొలి తెలుగు క్రిస్తువ రచయిత్రిగా చోటు సంపాదించుకుంది.

నాకు ఇంగ్లీష్‌లో బాగా నచ్చే వాక్యం - ‘A clean house is a sign of wasted life’ నిరంతరం ఇల్లు సర్దుకుంటూ ఉండడం, వంటగదిని బుర్రలో మోసుకుతిరగడం అమ్మ ఎప్పుడూ చేయలేదు. ఇంట్లో అందరం వంట చేస్తాం, ఇంటి పనులు చేస్తాం. అమ్మ పనులకి తన ఇల్లు, కుటుంబం ఎప్పుడూ అడ్డం కాలేదు. అమ్మ లేక రెండేళ్ళు దాటుతుండంటే చెప్పలేని భారమైన వేదన అది. అమ్మకి కూడా చాపుంటుందని నమ్మలేని పిచ్చితనం ఇది. ఆమె పోయిన తర్వాత తాను స్థాపించిన తొలి తెలుగు మహిళా సాహిత్య పత్రిక ‘విహంగ’ ను నేనూ, అమ్మ అనుంగు శిఖ్యడు, సబ్ ఎడిటర్ అరసిశ్రీ పూర్తి బాధ్యతలు తీసుకున్నాం. ఈ పత్రికను 2011లో ప్రారంభించింది అమ్మ.

అమ్మ 2019లో నన్ను ఒంటరి పక్కిని చేసి గూడు వదిలి వెళ్ళిపోయింది. ఆమె వెళ్ళిపోయిన తర్వాత ఎంత అధైర్యం, గుబులు పట్టుకుంటో చెప్పలేను. ఉన్నాన్నాళ్ళు నేను నిశ్చింతగా ఉన్నానన్న విషయమే తెలియలేదు. అదృశ్యమైతేనే అమ్మ అర్థమౌతుండంటే ఏ కూతురు తట్టుకోగలదు? అమ్మని, తన భావజాలాన్ని సజీవంగా ఉంచే ప్రయత్నంలో ఆమె పేరు మీద స్వారక పురస్కారాలు ఇష్టడం ప్రారంభించాం. ఇప్పటి వరకు హేతువాద లక్ష్మీ, పద్మమ్ అనసూయ, రజిత కొమ్ము, నస్రీన్ భాన్, నేలపూడి సమీర, యాకమ్మ తాళ్ళపల్లికి డా. పుట్ల హేమలత స్వారక పురస్కారాలను ప్రదానం చేశాం. వీళ్ళంతా రచయితులు, పాత్రికేయులు, ఆలోచనాపరులు. అన్నం పెట్టే అమ్మ ప్రతి స్ట్రీలో ఉండవచ్చు కానీ స్ట్రీలు ఎప్పుడూ ఉన్నత స్థాయిలో ఉండాలని తపించే అమ్మ ఉండడం ఒక గొప్ప అనుభాతి.

నువ్వు ఉన్నప్పుడు గుండెల నిండా ఏదో దైర్యాన్ని ఇచ్చిన ఈ మదర్స్ డే, విమెన్స్ డేలు ఇప్పుడు ఒంటరి దుఖంతో వెలవెలబోతున్నాయి మా. ఇప్పుడు ఎవరికని ధాంక్స్ చెప్పుకోను? నిన్ను తలచుకుంటూ గడపడం తప్ప.

- మానస ఎండ్రూరి

చెరిగిపోయేలా చేసేందుకు “మదర్స్ బైండ్షిప్ డే” నిర్వహించిన అన్నా మేరీ జెర్మిన్ అనే మహిళ 1905, మే 9న చనిపోయింది. ఆమె కూతురు మిన్ జర్మిన్ మదర్స్ డే గురించి చేసిన ప్రచారం కారణంగా 1911, మే 9న అమెరికాలోనీ అన్ని రాష్ట్రాలు దీనిని సాంప్రదాయబద్ధంగా నిర్వహించారు. 1914లో అప్పటి అమెరికా ప్రసిదెంట్ ఉద్దో విల్సన్ మాతృదినోత్సవాన్ని అధికారికంగా నిర్వహించాలనీ చెప్పటమే కాకుండా, ఆ రోజునీ జాతీయ సెలవు దినంగా కూడా ప్రకటించటం జరిగింది.

కేవలం జన్మ ఇష్టడం వల్లే కాదు

కేవలం జన్మ ఇష్టడం వల్లే అమ్మకి అంత గొప్ప స్థానం ఇష్టలేదు. జన్మ ఇచ్చింది మొదలు వాళ్ళని ఓ మనిషిగా తీర్చిదిద్దే వరకూ ప్రతి దశలో అమ్మలు వాళ్ళకి తమ సహకారం అందిస్తారు. ఆ ప్రక్రియలో చాలా మంది అమ్మలు తమని తాము కోల్పోతారు. దాదాపు ఒకటిన్నర శతాబ్దిం నుంచి చాలా మంది అమ్మాయిలు చదువుకుని, ఉద్యోగాలు చేస్తా కుటుంబానికి ఆర్థికంగా ఏంతో అండగా నిలుస్తున్నారు. అంతమాత్రాన ఉదయం లేవగానే వాళ్ళ చేతికి ఒక కప్పు కాఫీ అందిస్తారనుకోవటం, పిల్లలిన్న స్వాల్కి రెడీ చేయటం, లంచ్ బాక్స్ పెట్టటం సాయంత్రం వాళ్ళ చేత హోంవర్క్ చేయించటం వంటి పిల్లల బాధ్యతల్లో మగవారి భాగస్వామ్యం వుంటుంది అనుకోవటం మాత్రం పొరపాటే. ఒకవేళ ఉన్నా తక్కువ శాతం మందిలో ఉంటుంది.

మనందలికీ తెలిసిన మరీ విషయం...

రోజువారీ కూలీ మీద ఆధారపడి బతికే నిరుపేద కుటుంబాల్లో 90శాతం కుటుంబాలు ప్రీల సంపాదన మీద ఆధారపడి బతుకుతున్నాయి. మగవాళ్ళ సంపాదించినా, ఆ డబ్బులు వాళ్ళ తాగుడికి, ఇతర వ్యసనాలకు భర్తు చేయటమే కానీ ఇంటికోసం, పిల్లల కోసం భర్తు పెట్టడం అనేది చాలా తక్కువ. అందుకే ఆ కుటుంబాల్లో పిల్లల పోషణ, వాళ్ళ బట్టలు, చదువులు, పుస్తకాలు ఇవన్నీ కూడా తలి బాధ్యతే అవుతోంది.

దానికోసం పది రూపాయలు వస్తాయంటే అదనంగా కష్టపడతానికి కూడా ఆ అమ్ములు సిద్ధపడుతున్నారు.

తల్లుల బాధ్యత మరింత పెలగించి

కొన్ని మధ్యతరగతి కుటుంబాల్లోని ఆడవాళ్లు కూడా ఇలాంటి పరిస్థితుల్ని ఎదుర్కొక తప్పటం లేదు. ఏ వర్గంలో అయినా కూడా మగవాళ్లు వ్యసనాలు, పిల్లల పట్ల, కుటుంబం పట్ల వారి బాధ్యతా రాహిత్యం పిల్లల పెంపకంలో తల్లుల బాధ్యతల్ని మరింతగా పెంచుతున్నాయి. విదేశాల్లో వుంటూ, భార్యాభర్తలు ఇధరూ ఉద్యోగాలు చేస్తున్న కుటుంబాల్లో పిల్లల్ని చూసుకునే బేబీ సిట్టర్స్ అవసరం ఈమధ్య కాలంలో ఎక్కువగా వుంటోంది. వారి అవసరాల్ని అవకాశంగా తీసుకొని చాలా మంది మధ్యతరగతి తల్లులు తమ పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం ఖండాంతరాలకు వెళుతున్నారంటే ఆశ్చర్యపడాల్సిన అవసరం లేదు. అలా వెళ్లివచ్చిన కొండరు అమ్ములతో వృత్తి రీత్యా నాకు యేర్పడిన పరిచయమే నేను ఈ వ్యాసం రాయటానికి ముఖ్య కారణం అయింది.

కొన్ని ఉదాహరణలు...

నన్న కలిసిన అందరి ఆడవాళ్ల జీవిత అనుభవాలూ దాదాపుగా ఓకే రకంగా ఉన్నాయి. ఉదాహరణకి వసుధ గురించి బీఫ్గా చెప్తాను. వసుధ భర్త హరీవ్ వ్యాపారాల్లో బాగా దెబ్బతిని, అప్పులపాలై ఉన్న ఆస్తినంతా అమ్ముసుకోవల్సి వచ్చింది. అప్పటిదాకా సమాజంలో ఏంతో గొప్పగా బతికిన ఆతసు, ఇప్పుడు అన్ని పోగట్టుకుని చేతకాని వాడిలాగా మిగిలిపోవడాన్ని జీర్ణించుకోలేక పోయాడు. దాంతో తీవ్రమైన డిప్రెషన్కి గురయ్య ఏ పని చేయకుండా ఇంట్లోనే కూర్చునే వాడు. కాలేజీ చదువులకి వచ్చిన పిల్లలకి ఫీజులు కూడా కట్టలేని పరిస్థితి వచ్చింది. అది భరించలేక వసుధ హరీవ్తో బయటికి వెళ్లి ఏదో ఒక ఉద్యోగం కోసం ప్రయత్నించమని ఎన్నో రకాలుగా చెప్పి చూసింది. ఆమె అలా చెప్పినప్పుడల్లా ఇంట్లో పెద్ద గొడవ జరగడమే గానీ హరీవ్ మాత్రం గడవ దాటి బయటకి వెళ్లేవాడు కాదు. ఒక్కొక్క సారి వసుధ మీద చేయి కూడా చేసుకునే వాడు.

“ఈ పోటీ ప్రపంచంలో కనీసం చదువు కూడా లేకపోతే మా భవిష్యత్తు యేమిటి” అన్నట్టు పిల్లలు చూసే చూపులు వసుధ గుండెని కోసినట్టు వుండేవి. ఈ సమస్యలకి ఇంక తనే ఏదో ఒక పరిష్కారం ఆలోచించి, పిల్లల జీవితాన్ని ఒడ్డున పడేయాలి అనుకుంది. అప్పడే ఆమెకి ఆడవాళ్లని బేబీ సిట్టర్ కింద విదేశాలకి పంపే ఏజెస్టీస్ గురించి తెలిసింది. విదేశాల్లో మనకి దగ్గర బందువులు ఎవరైనా ఉంటే, ఆ ఇన్ఫోర్మేషన్ తీసుకొని మిగిలిన ఏర్పాట్లన్నీ ఏజెస్టీ వాళ్లు చేస్తారు. అలా వసుధ కుటుంబాన్ని, పిల్లల్ని వదిలి వాళ్ల భవిష్యత్తు కోసం “అమ్మ” “అయా”గా మారి అమెరికా వెళ్లింది. అక్కడ ఆమె

వృక్షిగత జీవితం అమ్మ నుంచే...

మా అమ్మ దాసరి శిరీష... ప్రతి ఒక్కరికి వృక్షిగత జీవితం ఒకటి ఉంటుందని తెలియకుండానే నేర్చింది. తన ఉద్యోగం చేసింది. అందరు అమ్మల్లు సెలవురోజుల్లో వంటగదిలో పడి ఆవకాయ, మురుకులూ అంటూ సమయాన్ని పాడు చేసుకోకుండా తన రచనలు రాయడం, పుస్తకాలు చదవడం, సంగీతాన్ని వినడం, మంచి స్నేహితులను సంపాదించుకోవడం మీద సమయాన్ని పెట్టింది. మాకు పుస్తకాలని, పాటలని అలవాటు చేసింది. ఈ రోజు నేను కథలు రాస్తున్నాను అంటే అది ఆమె నన్ను ప్రభావితం చేయడం వలనే. దయ, కరుణ, సింప్లిసిటి కూడా ఆమె నేర్చినవే. నేను చాలా గర్వపడే ఒక incident ఉంది. నా టీనేజర్లో మా పక్కింట్లో ఒకరిద్దరు ఆడవాళ్లుండేవాళ్లు. వారి గురించి జనాలు చెవులుకొరుక్కునే వాళ్లు. ఆ ఇంట్లో మగయన ఉన్నట్లుండి చనిపోతే ఎవరూ సాయానికి రాలేదు. అమ్మ మాత్రమే వచ్చి ప్రభుత్వ వాహనాన్ని పిలిపించింది. ఆ ట్రైవరు ఆ ఇంటామెతో మొరటుగా మాట్లాడబోతే గట్టిగా నుంచుని దెబ్బలాడింది. చుట్టూ ఎంతమంది మగవారున్నారో! అందరూ ఆ పక్కింటాయన మీద నిందలేసేవారే గానీ సాయానికి మాత్రం మా అమ్మ ముందుకు వచ్చింది. అమ్మలు మాత్రత్వానికన్నా ఎక్కువగా దైర్యంగా నిలబడడం నేర్చించాలి తమ ఆడపిల్లలకు.

- అప్ప తోట

చేయాల్సిన పనులు పిల్లల్ని చూడటం, వంటావార్పు చేసిపెట్టటం. జీతం నెలకి లక్షకు పైనే వుండేది. కానీ రోజంతా విశ్రాంతి వుండడు. జీతం తీసుకున్నన్ని రోజులూ సెలవనేది ఉండదు. తనకంటూ రూపాయి భర్య ఉండదు. అందుకే వసుధ రెండు మూడుసార్లు అమెరికాలో పనిచేసి రావటం వల్ల పిల్లలు బాగా చదువుకుని మంచిగా సెటిల్ అయ్యారు. కుటుంబ ఆర్థిక పరిస్థితులు కూడా చక్క పడ్డాయి. వసుధ లాగా పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం మనదేశం నుంచి విదేశాలకి బేబీ సిస్టర్స్గా వెళ్లి ఆడవాళ్ల సంభ్య ప్రతియేటా గణసీయంగానే పెరుగుతోంది.

అమ్మలు వధిలేయలేరు

పెద్దగా చదువు ఉండదు, అక్కడి భాష తెలీదు, వాళ్ల ఎవరి ఇంట్లో పని చేయాలో ఆ ఇంట్లో ఉండే మనుషులు ఎలాంటి వాళ్లో కూడా తెలీదు, ఏదైనా కష్టం వచ్చినా చెప్పుకునే దిక్కు వుండడని తెలిసినా తల్లులు తమ మానప్రాణాల్ని కూడా లెక్కచేయకుండా పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం తెగించి వెళుతున్నారంటే అది వాళ్లు చేస్తున్న త్యాగం అనే చెప్పాలి. ఒక కుటుంబం ఆర్థికంగా చిత్తికి పోయింది అంటే దాని ప్రభావం కేవలం ఒక్క మగవాడి మీదే వుండడు. కుటుంబ సభ్యులు అందరి మీదా వుంటుంది. వాళ్ల భవిష్యత్తు కూడా దాని మీద ఆధారపడి వుంటుంది. అలాంటప్పుడే భార్యాభర్తలిద్దరూ దైర్యంగా నిలబడి నిర్ణయాలు తీసుకోగలగాలి. అంతేగానీ కష్టాలు రాగానే భార్యాపిల్లల్ని గాలికి వదిలేసి, బాధంతా తనదే అన్నట్టు డిప్రెషన్లోకి వెళ్లిపోతున్నారు అంటే దానికి కారణం

తల్లిల్ని బతికించుకుండాం

తల్లి అంటే ప్రకృతి. తల్లిల్ని ప్రాణదాత. తల్లి లేకుండా ప్రపంచం లేదు. యివ్వాళ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా, అంతర్జాతీయంగా మానవ సంవ్యాప్తమైన అనేక అంశాలపై సెలబ్రేట్ చేస్తున్నా దానిలో విశిష్టమైనది, ప్రత్యేకమైనది మాతృదినోత్సవం. అందుకే యునైటెడ్ స్టేట్స్ వాళ్ళ కూడా మదర్స్ డేను సెలబ్రేట్ చేస్తున్నారు. ప్రకృతిని ధ్వంసం చేసిన కార్బోర్ట కాలుష్యాల నేపథ్యంలో యివ్వాళ కరోనా మారణ హోమం సృష్టిస్తుందని చెప్పాలి. ప్రకృతి మాతను, పర్యావరణ ధ్వంస నేపథ్యాలుగానే ఈ భయంకరమైన వైరన్ వ్యాపిస్తోంది. తల్లి లేకుంటే పిల్లలు లేదు. సమస్త కోటి ప్రాణులకు తల్లే జీవం. జీవి రక్షణకు తల్లే పునాది. తల్లి లేని పిల్ల మనలేదు. అది పశువు, పక్కి చెట్లు పుట్టు సమస్త జీవజాలమంతా తల్లి సంరక్షణలోనే బలికి బట్టకడుతుంది. అందుకే మానవ ప్రపంచంగా చూస్తే... తల్లి లేని ప్రపంచాన్ని, సమాజాన్ని, కోణాన్ని వూహించలేము. యునైటెడ్ స్టేట్స్ పిల్లల సంరక్షణ, ఆరోగ్యము, భద్రత తల్లుల పరంగా చూపి బాధ్యత పెట్టినా... యిది సమాజాల, దేశాల బాధ్యతగా చూడాలి. పిల్లల సంరక్షణ బాధ్యత కేవలం తల్లులదిగా కాకుండా సమాజాలు, సమూహాలు దేశ బాధ్యతగా పరిగణించాలి. 3వ ప్రపంచ దేశాల్లో తల్లులకు ఆహారలేమి, బలవర్ధక ఆహారలేమి వల్ల బాలింతలుగా పురిట్లోనే చనిపోతున్న తల్లులు లక్ష్యాల్లో వున్నారు. యివ్వాళ మదర్స్ డే సెలబ్రేషన్ తల్లిల్ని బతికించే సెలబ్రేషన్ అంతర్జాతీయంగా జరగాలి. యునైటెడ్ స్టేట్స్ మదర్స్ డే ని మాల్ స్కూల్స్ ప్రపంచ తల్లులందరికి అందించి, ప్రపంచానికి ప్రాణం పోసే తల్లులు బతికే ఆరోగ్య లక్ష్మీలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా, విస్తృతంగా అమలు జరిగేట్లు చూడాలి. ఇవన్నీ మారుమూల ఆదివానీ గ్రామాల దాకా చేరాలి. తల్లి సంరక్షణ అంటే సమాజ రక్షణ సమాజ పరిరక్షణ. సమాజానికి రక్తమాంసాలందించే తల్లిల్ని బతికించుకుండాం.

- జూపాక సుభద్ర

వాళ్ళపై వారికి వుండే మితిమీరిన ప్రేమ (self centredness) అనే చెప్పాలి. పరిస్థితులు ఎలా వున్నా వాళ్ళ తమ గౌరవమర్యాదలకి, కాంఫర్ణ్స్ కి ఇచ్చుకునే ప్రాధాన్యం పిల్లలకి,

వాళ్ళ భవిష్యత్తుకి ఇవ్వరు. కానీ తండ్రులు వదిలేసినట్టు పిల్లల్ని అమ్మలు వదిలేయలేరు కదా !

వాళ్ళ అమ్మలు కదా...

ఇంత కష్టపడినా వాళ్ళకి మిగులుతోంది ఏంటి ? వీట్లు సంపాదించిన డబ్బు మీద అధికారం మగవాళ్ళదే! ఆ డబ్బు ఎలా ఖర్చు పెట్టాలో నిర్ణయించేదీ వాళ్ళే! ఒక వేళ ఆడవాళ్ళ ఏదైనా సలహా ఇవ్వబోతే “సంపాదించి తెచ్చానన్న అహంకారమా” అంటూ ఎదురు దాడులు. చాలా మంది మగవాళ్ళ తమ చేతకానితనాన్ని కప్పిపుచ్చుకునేందుకు భార్య అనే ఇంగితం కూడా లేకుండా ఆమె శీలాన్ని కూడా శంకించటానికి వెనకాడటం లేదు. ఇలాంటి విషయాల్లో సమాజం కూడా మగవారికి వత్తాసుపలకటం అనేది సిగ్గుపడాల్సిన విషయం. నిజానికి ఆడవాళ్ళ కూడా మగవాళ్ళ లాగ “నా పొట్ట నిండితే చాలు. కుటుంబం, పిల్లలు ఏమైతే నాకేంటి” అనుకుని ఉంటే వాళ్ళకి ఇన్ని అవస్థలు, అవమానాలు పొందాల్సిన అవసరం వుండేది కాదు. కానీ వాళ్ళ “అమ్మ” లు కదా! అలా ఆలోచించలేరు.

ఏ కారణం చేతనైనా భార్యాభర్తలు విడిపోవాల్సి వస్తే పిల్లల్ని పోషించగల ఆర్థిక స్తోమత లేకపోయినా తల్లులు న్యాయస్థానాల్లో పోరాటాలు చేసి మరీ తమ పిల్లల్ని తమ దగ్గరే వుంచుకుంటున్నారు. వారిని భారంగానో, బాధ్యత గానో ఫీల్ అవటం లేదు. పిల్లల భద్రతే వాళ్ళకి ముఖ్యం. వాళ్ళ భవిష్యత్తు కోసం తపన పడటమే కానీ, భవిష్యత్తులో వాళ్ళ మనల్ని చూస్తారా? చూడరా అన్న ఆలోచన కూడా ఆ అమ్మలకి రాదు. అందుకే అమ్మలది ఎప్పుడూ అన్ కండిషనల్ లవ్వే.

అమ్మలు కోల్పోయిన జీవితం

ఇంత కష్టపడినా పెద్దవయసులో ఒంటరిగా మిగిలిపోతున్న తల్లులు ఎంతో మంది వున్నారు. వీటన్నిటినీ మౌనంగా భరించటం వల్లే చాలా మంది ఆడవాళ్ళ ఎన్నో రకాల శారీరక మానసిక రుగ్గుతలకిలోనై జీవితంలో ఆనందాన్ని,

పవిత్ర యజ్ఞం

అందమైన కలలకు
మధురమైన అనుభూతులకు
ప్రతిరూపమే మాతృత్వం

పండంటి బిడ్డకు
జన్మనివ్వడానికి
తన జన్మను సయితం
ఘణంగా పెట్టగల
త్యాగమే మాతృత్వం

నవమాసాల
పరమ పవిత్రమైన
యజ్ఞఫలమే మాతృత్వం

పురిటి వాసనలతో పులకరిస్తూ
భాషకందని భావాలతో
తన బిడ్డను పులకరిస్తూ
తన జన్మ సార్ధకమయ్యిందని
ఉపోంగే ఉత్సాహమే మాతృత్వం

మమతల్ని రంగరించి
మురిపాలను ప్రవించి

పసివాడి ఆకలి తీర్ముతూ
తాను పొందే తన్నయత్వమే
మాతృత్వం

బుడి బుడి నడకల్ని
పసివాడి బోసి నవ్వుల్ని
పచ్చి రాని మాటల వయ్యారాల్ని
తలచుకుంటూ అనుభూతుల్లో రమించే
తల్లుల అద్భుత సాస్నేహపమే
మాతృత్వం

- యం యస్ రాజు

మనస్యంతినీ కోల్పోతున్నారు. సమాజంలో తల్లితండ్రుల్ని పట్టించుకోని పిల్లలు ఎంతమంది ఉన్నారో, తమ తల్లుల త్యాగాల్ని గుర్తుంచుకుని వాళ్ళని గుండెల్లో పెట్టుకుని చూసుకునే పిల్లలు కూడా అంతే మంది పున్నారు. అదెంతో సంతోషించ తగ్గి విషయం. కానీ... ఈ మొత్తం ప్రాసెన్స్‌లో అమ్మలు కోల్పోయిన జీవితాన్ని అనుభూతుల్ని మళ్ళీ తిరిగి ఇవ్వగలమా? బధులు ఇవ్వగలరా?

ఇలా ప్రయత్నిధ్వాం...

సమాజంలో, కుటుంబంలో అమ్మల శ్రమకి గుర్తింపు, గౌరవం కల్పించి, ఆమెని ప్రపంచానికి ఓ ఆదర్శ మహిళగా చూపిధ్వాం. నిజానికి ఇవన్నీ ఆమె సొంతమే. మనం

దోచుకోవద్దు. అప్పుడైనా అమ్మలు మిగిలిన జీవితాన్ని ఆనందంగా, ప్రశాంతంగా గడపగలుగుతారు. అదే వారికి ఈ “మాతృదినోత్సవం” సందర్భంగా మనం ఇచ్చుకో గల కానుక.

తోలుతుంది

మరో అమ్మ అమ్మలు

స్వభావాలు వేరైనా, వాళ్ళ అంతిమ లక్ష్మణ తమ సంతానం శేయస్తే. తోలి గురువు తోలి స్నేహితురాలే కాదు ఆమె తోలి ప్రాటెక్టర్. మనకేమన్నా గాయమైతే తనకే అయినంత విలవిల్లాడుతుంది. పిల్లల ఇష్టాలకు వకాల్తా పుచ్చుకుని వాదించే లాయర్ కూడా తను. పిల్లల కోసం తను పోషించని పాత్రే లేదు జీవితంలో. పొరపాటున పిల్లలు దూరమైతే ఆమెలోన అనంతమైన దుఃఖ నదై ప్రవహిస్తుంటుంది. అమ్మ కదా అమ్మ అంతే.

వ్యక్తిగతంగా మా జీవితంలోనూ అమ్మ ప్రభావం చాలా ఎక్కువ. మాకు ఊహా తెలియని వయసులోనే మా నాన్న మరణించటంతో, ఆయన ఉద్యోగం, మా ముగ్గరి బాధ్యత అమ్మ పైనే. మా గురించి ఎంతలా ఆలోచించేదంటే.. ముస్తఫానగర్ నుంచి ఇల్లెందు క్రాన్ రోడ్ లోని ఆఫీస్ కు ఆటో కు మూడు రూపాయలు. ఆ మూడు రూపాయలు మిగిలిస్తే పిల్లల కు ఏమన్నా కొనొచ్చు అనుకునేదీ. నడిచి వెళ్ళేది. ఇప్పటికీ అంటుంటారు తెలిసిన వాళ్ళ జానకీదేవి గారితో నడవలేమమ్మా అని. ఆమె త్యాగాల శిథిలాల్లో ఇది ఓ ఉదాహరణ మాత్రమే. సమాజం నోటిని జీవితాన్ని ఏకకాలంలో ఈదింది. అమ్మ కదా అమ్మ అంతే.

అమ్మంటే

ఏం నీర్వచనాలు ఇవ్వగలం కొత్తగా.

దేవుడు అన్నిచోట్లా ఉండలేక అమ్మను సృష్టించాడు అంటుంటారు.

నేనంటాను.. భూమి విస్తరించిన మేరా అమ్మ ఆవరించి ఉంది అని.

ఆమె వాత్సల్యం ఆకాశమంత

ఆమె అనురాగం సముద్రం అంతకుమించి.

- ఘణిమాధవి కన్నోజు

చిన్న కథ

ఇందరికీ విండుగే!

- మొలకలపల్లి కోటేశ్వరరావు
9989224280

మనోజ్ మంచి తెలివిగల విద్యార్థి. బాగా చదువుతాడు. మంచి స్వభావం. పదో తరగతి పరీక్షలు రాశాడు. ఉదయం ఫలితాలు వచ్చాయి. మనోజ్కి పదికి పది పాయింట్లు. ఏ వన్ గ్రైండ్ ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు.

మనోజ్ అమృతాన్న చాలా సంతోషించారు. ఎలాగూ ఏ వన్ గ్రైండ్ వస్తుందని మనోజ్కి తెలుసు. అది చాలా సాధారణంగానే తీసుకున్నాడు. తనకి డాక్టర్ కోర్సు చదవాలని చాలా కోరిక. రేపు ఇంటర్ అయిపోయిన తరువాత డాక్టర్ కోర్సు ప్రవేశ పరీక్షల్లో మంచి ర్యాంక్ వస్తేనే తనకి ఆనందం. అదే తన తెలివికి కొలమానం అనుకున్నాడు మనోజ్.

“మనోజ్. చాలా సంతోషం బంగారం! పదికి పది పాయింట్లు వచ్చాయి. మీ నాన్నగారు కూడా బాగా హ్యాపీ! ఇంకా పది రోజుల్లో నీ పుట్టిన రోజు వస్తుంది. ఈసారి బాగా గొప్పగా చేయాలని నాన్న అంటున్నారు. నాన్నకి ప్రమోషన్ కూడా వచ్చింది. మంచి స్థాయికి వెళ్లారు. రెండూ కలిసి వస్తాయని, బాగా చేద్దామని అంటున్నారు. వచ్చే ఏడు నువ్వు ఇంటర్ చదువుతూ ఎక్కుడో వుంటావు. అందుకే ఈ ఏడాది బాగా చేద్దాం. నీ స్నేహితులూ, తెల్పినవాళ్లూ అందర్నీ పిలువు. మేం కూడా మన దగ్గర బంధువుల్ని పిలుస్తాం. నీ స్నేహితులు మొత్తం ఎంత మందో ముందుగా చెబితే దాన్ని ఒట్టి ప్లాన్ చేసుకుందాం!”

“పుట్టిన రోజు ఇంకా పది రోజులు వుంది కదమ్మా? తొందరేముంది?”

“పది రోజులు ఎంతలో వస్తాయి? ఇప్పట్టించే ప్లాన్గా వుంటే బాగుంటుంది. అన్ని ఏర్పాటుల్లా చక్కగా చేసుకోవచ్చు. ముందు జాగ్రత్తతో వుంటే ఎలాంటి లోటూ, లోపం లేకుండా జరుపుకోవచ్చు. అప్పటికప్పుడు అనుకుంటే ఇబ్బంది పడతాం. ఇంతకు ముందుకంటే ఈసారి మరింత ఎక్కువ మందిని పిలిచి బాగా చేద్దాం అంటున్నారు నాన్నా!”

“నాకు మరో ఆలోచన వుందమ్మా! ఈసారి కొత్త పద్ధతిలో జరుపుకుండాం అనుకుంటున్నాను”

“సరే అలాగే నాన్నా! నీ ఇష్టం. నీ పుట్టినరోజు. నువ్వు ఎలా చెబితే అలా!” అంది అమ్మ.

అమృతో మాటల్లాడి పైన ఉన్న తన గదిలోకి వెళ్లాడు మనోజ్. కిటికీ తలుపులు తెరిచి కూర్చున్నాడు. కొత్తగా ఏర్పడుతున్న కాలనీ అది. ముందుగా తాము, మరో

నలుగురు ఇట్లు కట్టుకున్నారు. ఇప్పుడు చాలా ఇట్లు నిర్మాణంలో వున్నాయి. మనోజ్ వాళ్ల ఇంటి చుట్టూ చాలా భూషి ప్రదేశాలు. ఆ స్థలాల్లో దేరాలూ, పట్టలూ, రేకులూ, తాటాకులూ లాంటి వాటితో ఆవాసాలు ఏర్పాటు చేసుకుని చాలా మంది పని వాళు ~ నివశిస్తున్నారు. ఆ నివాసాలు పట్టల గూళ్లంత వున్నాయి. వాటిలో వాళ్లు ఎలా నివశిస్తున్నారో మనోజ్కి ఆశ్చర్యం! మనిషి నిలబడి వెళ్లడానికి లేదు. పూర్తిగా వంగొని వెళ్లిందే!

నగరంలో ఇట్ల నిర్మాణపు పనులు చేసుకోవడానికి, ఎక్కడెక్కడి గ్రామాల నుంచో వచ్చిన వాళ్లు, గ్రానైట్, మార్పుల్ పని చేయడానికి రాజస్తాన్, ఒరిస్సా, బీపోర్ రాష్ట్రాల నించి వచ్చిన వాళ్లు కూడా వున్నారు.

గదిలో కూర్చుని చదువుకుంటూ రోజుగా వాళ్లని గమనించడం మనోజ్కి అలవాతైపోయింది. ఆ నివాసాల్లోని పెద్దవాళ్లు పనులకి వెళ్లారు. తనకంటే కొంచెం చిన్న పిల్లలు, పదీ పన్నెండేళ్ల వాళ్లు మరీ చిన్న పిల్లల్లి ఆడించడం, పాలు తాగే పిల్లల్లి ఎత్తుకుని తిప్పుడం చేస్తుంటారు. వాళ్ల కాళ్లకి చెప్పులు పుండవు. తలకి నూనె పుండదు. సరిగా స్నూనాలు పుండవు. ఆడపిల్లలకి సైతం సరైన బట్టలు పుండవు. వాళ్లకి చదువుల్లేవు. ఆ పిల్లలు చాలా మంది మనోజ్కి తెలుసు. అప్పుడ్పుడుగా తమ ఇంటికి నీళకి వస్తుంటారు. అమ్మ చెప్పిన చిన్న చిన్న పనులు చేస్తుంటారు. బాగా ఎండ వున్న సమయంలో బయట తమ ఇంటి గోడల నీడలో కూర్చుంటారు. ఆడుకుంటారు. మిగతాది 19లో..

దక్కణార్థ తెలుగు తెలుగులు

ప్రత్యేక వాళ్లను

పత్రి

మనిషి భూమిపై ఎక్కడో చోట
పుడతాడు. పుట్టేన గడ్డ మీద ప్రేమ,
మమకారం ఉంటాయి. మనుషులు నివసించేది
గామి మీదనే అయినా అన్నిచోట్ల ప్రకృతి వనరుల
గానంగా ఉండవు. కొన్ని ప్రాంతాలలో అధికమైన
జనంపద, నీటి వనతులు, వంటలకనుగుణమైన
ములుంటాయి. మరికొన్ని ప్రాంతాలలో కష్టించి పని
శీసుకోవడానికి కూడా అనువైన ప్రదేశాలు లేక
సాంత గూటి నుంచి సుదూర ప్రాంతాలకు
వలన వెళ్లి బతకవలసిన పరిస్థితులు
నెలకొంటాయి.

- బి.మహేష
8985202723
యూనివర్సిటీ ఆఫ్
ప్రైదరాబాదు.

మన దేశంలో కూడా భౌగోళిక పరిస్థితుల్లో అనేక మార్పులున్నాయి. ముఖ్యంగా దక్షిణాంధ్ర ప్రాంతం నేటికి అనేక రంగాలలో వెనుకబడి ఉంది. పూర్వం సిరిసంపదలతో, మణిమాణిక్యాలతో తంజావూర్, మధుర, చెంజి రాజ్యాల సంస్థానాలు విలసిల్లేవి. కాలక్రమంలో దక్షిణాది ప్రాంతాలు పోర్చుగీసులు, డచ్చి, ఇంగ్లీష్ వాళ్లు, గోల్చుండ సుల్తానులు, బీజాపూర్ సుల్తానులు, బెరంగజెబుల దండయాత్రలు చేయడం వల్ల సర్వసంపదలు కొల్పగొట్టారు. అయినా దక్షిణాది ప్రాంతంలో సాహితీసేవ అజరామంగా వెలుగొందింది. మరువలేనిది. దక్షిణాదిలో స్థిరపడ్డ తెలుగు ప్రాంత మూలాలన్న సాహితీవేత్తలు, ప్రముఖులు, తెలుగు ప్రాంతం, భాష మీద మమకారం, మట్టిని మరువకుండా దక్షిణాది ప్రాంతంలో నిపసించిన తెలుగు గడ్డ కోసం జీవించారు. నేటికే తెలుగుభాష దక్షిణాది రాష్ట్రాలలో జీవించడానికి కారణం ఈ మహానుభావులు చేసిన సేవ. తెలుగు సాహిత్యం, భాష, ప్రాంతం కోసం నిర్విరామ సేవలను అందించారు. కాలక్రమంలో వారి సేవలు మరుగున పడుతున్నాయి. దక్షిణాది ప్రాంతానికి దారి దిపాలుగా నిలిచిన ఈ మహానుభావులను మర్చిపోకూడదనే ఉద్దేశంతో డా॥నాగసూరి వేణుగోపాల్ “దక్షిణాంధ్ర

దారి దీపాలు” గ్రంథానికి సంపాదకత్వం వహించి, మరుగున పడిన దక్కిణాది మాణిక్యాలను వెలుగులోకి తెచ్చాడు.

ఈ గ్రంథానికి సంపాదకత్వం వహించిన డా॥నాగసూరి వేణుగోపాల్ గారు 1961లో అనంతపురం జిల్లాలో కొనతట్టుపల్లి గ్రామంలో జన్మించారు. తెఱియిది ఆకాశవాణి కేంద్రాలలో మూడు దశాబ్దాలకు పైగా పనిచేస్తూ, రచయితగా, కాలమిస్తూగా, సంపాదకునిగా, పనిచేస్తూనే అరవైకి పైగా పుస్తకాలను వెలువరించారు. విజ్ఞానశాస్త్రం, సాహిత్యం, పత్రికారంగం, ప్రసారమాధ్యమాలు, చరిత్ర, భాష వంటి విషయాలపై పరిశోధనాత్మక గ్రంథాలు వెలువరించారు. దక్కిణాంధ్రలో జీవించిన తెలుగు మహానీయుల చరిత్రలను, వారు చేసిన సేవలను గుర్తు చేసుకుండాం.

నొధు వరదరాజం పంతులు :

తెలుగు ప్రాంత, వంశ మూలాలున్న వరదరాజం తమిళ నిఘంటువు కార్యాలయంలో పని చేస్తున్నప్పుడు ఆయనకు తెలుగు మీద అభిమానం ఏర్పడింది. తెలుగు మాట్లాడడం వచ్చిన రాయడం, చదవడం రాదు. తెలుగు సాహిత్యంలో పరిచయం లేదు. ఈ లోపాలను సరిచేసుకోవడానికి తెలుగు లిపి నేర్చుకున్నాడు. తెలుగు శతకాలు, భాస్కర రామాయణం, పోతన భాగవతం, వీరేశలింగం రచనలు, ఆంధ్రపత్రిక ప్రతిరోజు చదివేవారు. తన ఇంట్లోను తెలుగు నేర్చారు. తమిళనాడులో తెలుగు ప్రచారానికి తమిళిపిలో తెలుగు రచనలు అచ్చు వేయించారు. “దక్కిణాంధ్ర పత్రిక” సాపించి, ఊచితంగా ప్రతులను పంచారు. ఆయనకు “దక్కిణాంధ్ర పితామహ”, “భాషోద్ధారక” బిరుదునిచ్చి గౌరవించారు. తెలుగు వ్యాప్తికి, పరిరక్షణకు కోసం పని చేశారు.

కె.ఎస్. కోదండరామయ్య :

తెలుగువాడిగా పుట్టడం గొప్పతనంగా భావించి, తెలుగువారి కోసం జీవితాన్ని వెచ్చించిన మహానుభావుడు కె.ఎస్. కోదండరామయ్య. అప్పటి సేలం జిల్లా (అప్పటి కృష్ణగిరి జిల్లా) పౌలసూరుతాలూకాలోని కారువల్లలో 1909 ఆగస్టు 6న జన్మించారు. వీరి తండ్రి శివరామదాసు పండితుడు, కవి, బహు గ్రంథకర్త, పత్రికా ఆయనకు కందుకూరి వీరేశ లింగంతో ప్రతిక్షేయు. వితంతు వివాహం, సంఘనంస్వరణలో దుకూరి రచనల్ని కన్పడికరించారు. దానుగారు రామశాస్త్రాల ప్రత్యక్షరాగా తలుగువారం అవిశ్రాంత క్షమి చేశారు. రామశాస్త్రా ఊరుపేరు వావిళ్ళ. అదే వారి ఇంటిపేరయింది. నెల్లూరులోని గట్టుపల్లి శేఖయ్యశాస్త్రా, ఉడాలి శేఖోపాధ్యాయుల వద్ద వేదం నేర్చుకున్నాడు. చిలుకూరి పాపయ్యశాస్త్రా వద్ద వ్యక్తరణ శాస్త్రం చదివారు. వావిళ్ళ రామస్వామి పుస్తకాలను ముద్రించే ముద్రణాలయం స్థాపించారు. సంస్కృత గ్రంథాలను కన్పడ లిపిలో అచ్చువేసి అందిస్తే బాగుంటుండని భావించి మైసూరులోని రామశాస్త్రా తన అన్న గారితో కలిసి ఒక అచ్చుకూటం ఏర్పాటు చేసుకొని కొన్ని గ్రంథాలను అచ్చు వేశారు. అలా అచ్చు ప్రపంచంలోకి మొదటిసారి ఆడుగుపెట్టారు. కానీ ప్రజల నుండి ఎటువంటి ఆదరణ కనిపించలేదు. అక్కడి నుండి చెన్నపట్టణానికి చేరుకుని వావిళ్ళ మేనమామ వేదం వెంకటాచల శాసి తన మేనలులతో కలిపి

గ్రంథాలయాన్ని నెలకొల్పి స్థానికులు సాహిత్యభిలాష పెంచారు. సరిహద్దు పైనికులుగా పనిచేశారు కోదండరాం. తమిళనాడు సరిహద్దులోని హెచ్చాసూరు, డెంకనికోట, వేషనపల్లి ప్రాంతాలలో అత్యధికులు తెలుగువారున్నారు. కనుక ఆ ప్రాంతాలను ఆంధ్రాప్రాంతో కలపాలని ఉద్యమించి “అంకుశ గిరి ఆంధ్రా

సంస్కృత గ్రంథాలను కన్వద లిపిలో అచ్చువేసి అందిస్తే భాగుంటుందని భావించి పైసూరులోని రామశాప్రాతి తన అన్న గారితో కలిసి ఒక అచ్చుకూటం ఏర్పాటు చేసుకొని కొన్ని గ్రంథాలను అచ్చు వేశారు. అలా అచ్చు ప్రపంచంలోకి మొదటిసారి ఆడుగుపెట్టారు.

సరిహద్ద సంఘాన్ని” స్థాపించారు. విజ్ఞాన వ్యాపికోసం పొత్తి శ్రీరాములు సేవానమితిని స్థాపించారు. తమికనాడు శాసనసభలో మొట్టమొదటిసారిగా తెలుగువాణి వినిపించిన ఘనధీరుడు కోదండ రామయ్య. ఆంధ్ర భాషాద్వామం కోసం, మాతృబూషను కాపాడుకోవడానికి “దక్షిణ భాష రక్షణ సమితి”ని స్థాపించారు. ఆంధ్ర సాంస్కృతిక సమితి స్థాపన కోదండరామయ్య సేవలలో కీర్తి పతాక. తెలుగు సంఘాల ఆవిర్భావానికి వారి ప్రేరణ. తెలుగు సాంస్కృతిక పరిరక్షణకు వీరోక గొప్ప మార్గదర్శి.

వావిళ్ళ రామస్తావ్యమి శాస్త్రి :

తెలుగు అక్షరాలను అచ్చుల్లో అందంగా తయారుచేసి తెలుగుజాతికి అరచేతుల్లో పెట్టిన మహానుభావుల్లో వావిళ్ళ వారు ముఖ్యమైన వ్యక్తుల్లో ఒకరు. నేడు తెలుగు అచ్చు పుస్తకం చదువుతున్న ప్రతి తెలుగువారికి స్వరణీయమైన వ్యక్తి వావిళ్ళ రామశాస్త్రి. ముద్రణారంగంలో ప్రత్యేకంగా తెలుగువారికి అవిశ్రాంత కృషి చేశారు. రామశాస్త్రి ఊరుపేరు వావిళ్ళ అదే వారి ఇంటిపేరయింది. నెల్లారులోని గట్టపల్లి శేషయ్యశాస్త్రి, ఉడాలి శేషోపాధ్యయుల వద్ద వేదం నేర్చుకున్నాడు. చిలుకూరి పాపయ్యశాస్త్రి వద్ద వ్యాకరణ శాస్త్రం చదివారు. వావిళ్ళ రామస్వామి పుస్తకాలను ముద్రించే ముద్రణాలయం స్థాపించారు. సంస్కృత గ్రంథాలను కన్సుడ లిపిలో అచ్చువేసి అందిస్తే బాగుంటుందని భావించి మైసూరులోని రామశాస్త్రి తన అన్న గారితో కలిసి ఒక అచ్చుకూటం ఏర్పాటు చేసుకొని కొన్ని గ్రంథాలను అచ్చు వేశారు. అలా అచ్చు ప్రపంచంలోకి మొదటిసారి అడుగుపెట్టారు. కానీ ప్రజల నుండి ఎటువంటి ఆదరణ కనిపించలేదు. అక్కడి నుండి చెన్నవట్టణానికి చేరుకుని వావిళ్ళ మేనమామ వేదం వెంకటాచల శాస్త్రి తన మేనలులతో కలిసి

1847లో “వివేకా రత్నాకరం”గానే అచ్చు యంత్రాన్ని స్థాపించారు. ఇందులో అనుభవం గడించిన వావిళ్ళ సోదరులు 1849లో “హాందూ భాషా సంజీవని ముద్రాక్షరశాల”ను ఆరంభించారు. భాగస్వాముల మధ్య బేధాభిప్రాయాలు వచ్చి కేవలం రెండు సంవత్సరాలు మాత్రమే సంజీవని నడిచి, మూతపడింది. మళ్ళీ 1851లో నెల్లూరుకు చెందిన పండితులు సరస్వతి తిరువెంగడాచార్యులతో కలిసి “సరస్వతి నిలయం” అనే కొత్త ముద్రణాలయం ఆరంభించారు. ఇది కూడా మధ్యలోనే ఆగిపోయింది. మరో ప్రయత్నం 1854లో తాండయార్ పేటలోని తన సొంత ఇంట్లో “సరస్వతి నిలయం” పేరిట ముద్ర ణాలయం ఆరంభించారు. ఈ ముద్రణాలయం ముందుకు పరుగులు పెట్టింది. ఎన్నో పుస్తకాలను తెలుగు అచ్చులోకి మార్చి తెలుగు జాతికి అందించింది. ఈ సరస్వతి నిలయాన్నే 1906లో రామస్వామిశాస్త్రి తనయుడు వావిళ్ళ వెంకటేశ్వరశాస్త్రి “వావిళ్ళ ప్రెస్”గా మార్చాడు. వావిళ్ళ రామస్వామి నిరంతరం పగలు, రాత్రి తేడా లేకుండా అచ్చు యంత్రాల మధ్య జీవనం గడిపేవారు. పింగళి సూరన రచించిన రాఘవపాండవీయం, అప్పకవీయం, చెన్నపురి విలాసం, నరకాసుర విజయవ్యాయాగం, మనుచరిత్ర, ఆముక్త మాల్యద, శ్రీమదాంధ్ర మహాబారతంలాంటి అనేక తెలుగు పుస్తకాలను తెలుగులో అచ్చు వేశారు. అలాగే అనేక సంస్కృత పుస్తకాలను అచ్చు రూపం ఇచ్చి తెలుగు అచ్చుకూట చరిత్రలో ఎన్నటికీ చెరిగిపోకుండా తన పేరును సుస్థిరం చేసుకున్న ధన్యజీవి వావిళ్ళ రామస్వామిశాస్త్రి.

వీరపాండ్కు కట్టబ్రహ్మాన్ని :

అలగియ పాండ్యపురం పాలిస్తున్న జగవీర కట్టబ్రహ్మాన్ని ఆర్యగత్తమ్మాల్ దంపతులకు జనవరి 3, 1760న వీరపాండ్య కట్టబ్రహ్మాన్ని జన్మించాడు. పాలెగాళ్లలో ప్రసిద్ధుడు కట్టబ్రహ్మాన్ని. ఇతను తెలుగువాడు. ఇంటిపేరు గట్టి. పూర్తి పేరు గట్టి వీరపాండ్య బ్రహ్మాయ్. కాలక్రమేణా కట్టబ్రహ్మాన్నగా స్థిరపడిపోయింది. ఇప్పటి కోయంబత్తుర్, సేలం, కొలిడం ప్రాంతాలతో అప్పటి పశ్చిమ తమిళనాడులో మధురై రాజ్యం ఉండేది. ఈ ప్రాంతంలో నాయకరాజుల పాలనకు ఆధ్యాత్మిక విశ్వాస నాయుడు. ఆ రోజుల్లో ఈ ప్రాంతాన్ని 72 మంది పాలెగాళ్ల ప్రజాప్రతినిధులుగా పాలన సాగించేవారు. వీరిలో కొండరు స్థానిక తమిళులైతే, అధికశాతం పాలెగాళ్ల తెలుగువారే. తమ పరిధిలో పన్నుల వసూలు, శాంతి భద్రతలు కాపాడడం, రాజుకు సైన్యాన్ని సమకూర్చడం ఈ పాలెగాళ్ల వంతు. ఫిబ్రవరి 2, 1790న, 30 సంవత్సరాల వయసులో

కట్టబ్రహ్మాన్న రాజ్యాధికారం చేపట్టాడు. ఆ ప్రాంతానికి 47వ రాజు. తన వంశానికి చెందిన ఐదవతరం రాజుగా కట్టబ్రహ్మాన్న పాలన చేపట్టడం జరిగింది. 1795 ప్రాంతంలో బ్రిటిష్ వారి సహకారంతో ఆర్క్యుడ్ నవాబు పశ్చిమ తమిళనాడుపై తీవ్రమైన దాడులు జరిపాడు. దాదాపు అందరు పాలెగాళ్ల లొంగిపోయారు. బ్రిటిష్ వారికి కప్పుం చెల్లించడానికి అంగీకరించారు. కానీ కట్టబ్రహ్మాన్న తిరుగుబాటు చేపట్టాడు. కరువులీములో కప్పుమేమిటని ప్రశ్నించాడు. బ్రిటిష్ వారిని ధిక్కరించాడు. కొంత వివాదం తర్వాత, రామనాథపురం సేతుపతికి చెందిన రామలింగ విలాసం అనే భవనంలో అప్పటి బ్రిటిష్ కలెక్టర్ జాక్సన్తో కట్టబ్రహ్మాన్న సమావేశమయ్యాడు. ఈ సమావేశం సామరస్యంగా జరగలేదు. ఘర్షణ నెలకొంది. బ్రిటిష్ సైన్యంలో ఉపకమాండర్ కర్నూలు చంపి వేయబడ్డాడు. కట్టబ్రహ్మాన్న స్వాతంత్యం ప్రకటించుకున్నాడు.

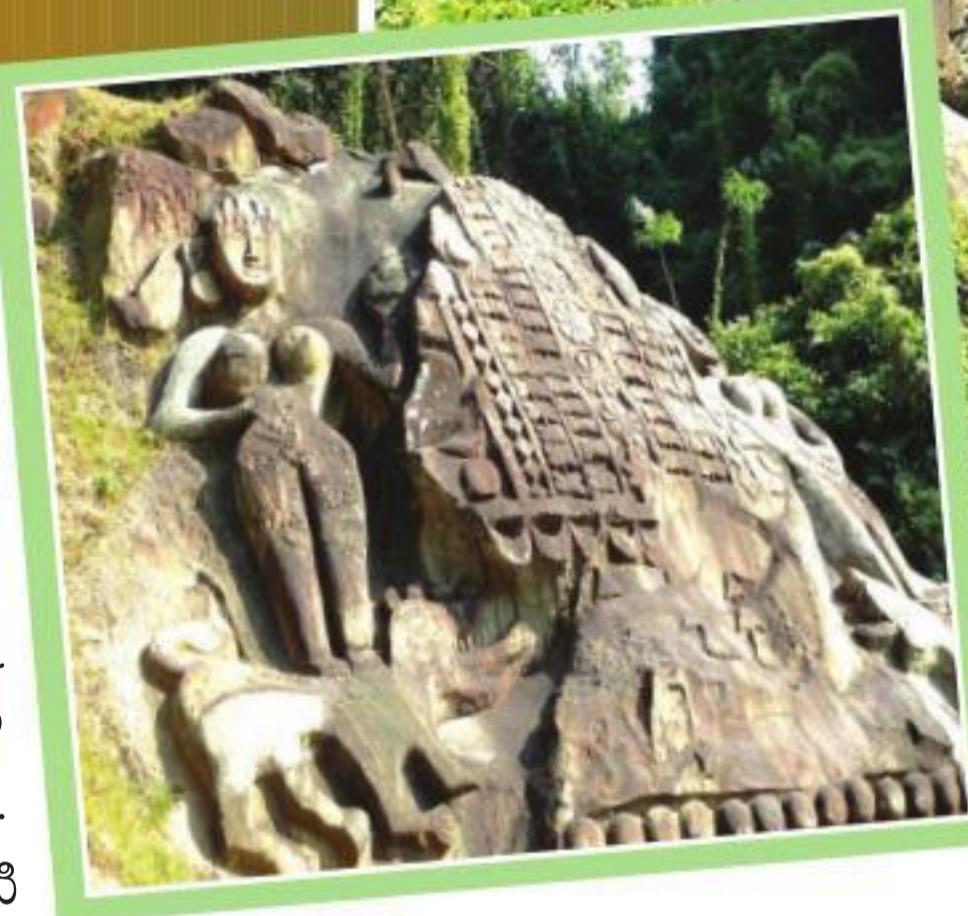
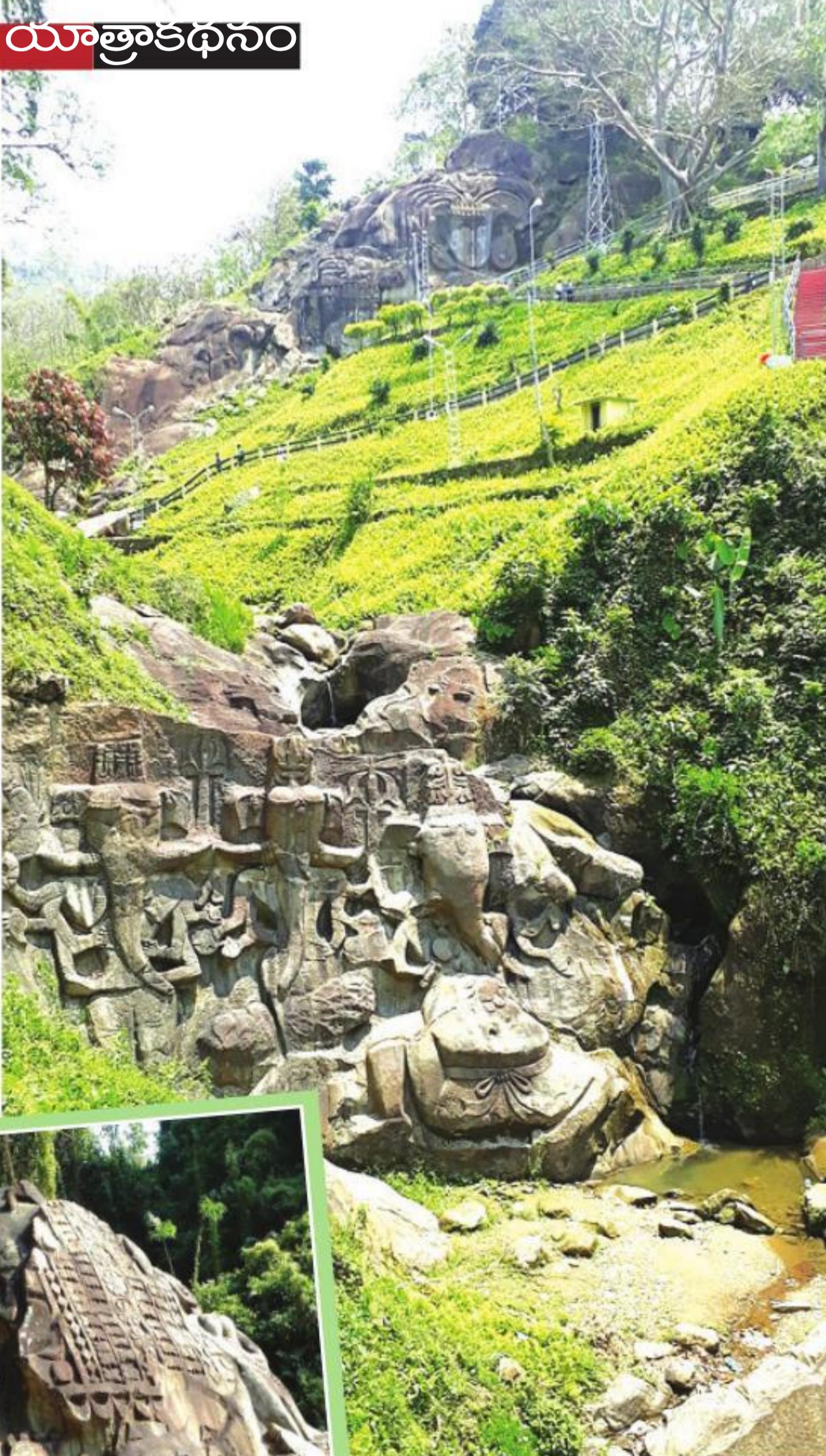
తీవ్ర కరువు పరిస్థితుల్లో ఉన్నందున రైతులు కప్పము కట్టబ్రహ్మాన్న ప్రకటించాడు. నాడు రామనాథపురంలో దాడిలో తన వద్ద నుంచి దోచుకున్న సొమ్ము కూడా వెనక్కు ఇవ్వాలన్నాడు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఎన్నో యుద్ధాలు ప్రకటించి, కట్టబ్రహ్మాన్నను విచారించి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ ఆదేశాల మేరకు అత్యంత దారుణంగా చింతచెట్టుకు ఉరి తీశారు.

స్వంత ఆస్తిత్వం కోసం ప్రాణత్వాగం చేసిన కట్టబ్రహ్మాన్న తదితర వీరులు జానపదులకు నాయకులుగా మిగిలారు. కట్టబ్రహ్మాన్న సాహసాలపై ఎన్నో జానపద గాఢలున్నాయి. మనిషి బ్రతకడానికి ఇతర ప్రాంతాలకు వలసలు వెళ్ళినవారు మాతృభాషను అభిమానించకపోవడమేకాక, ఈసండించుకునే వారున్నారు. మాతృభాషలో మాట్లాడాలంటే సిగ్గుపడే వారున్నారు. మాతృభాషామిలో ఉంటూ భాషను గౌరవించని, ఆదరించని సమాజం ఉంది. అయినా కొండరికి మాతృభాష, ప్రాంతంపై అధికమైన ప్రేమ, గౌరవం ఉన్నాయి. అలాంటి భావాలున్న వ్యక్తులు ఎక్కడున్నా తమ ప్రాంత, భాష కృషి చేయడమే కాకుండా కంకణం కట్టుకొని అల్ప సంబ్యాగల ప్రాంతాలలో కూడా మాతృభాషను బ్రతికించారు. మాతృభాషను, భూమి గొప్పతనాన్ని చారిత్రాత్మకంగా, చరిత్రాత్మకంగా నిలబెట్టిన త్యాగధనులు. అలాంటి వారి కృషి ఫలితంగానే దక్కిణాది ప్రాంతాల్లో నివసించిన ఎంతో శ్రమకోర్చి కృషి చేశారు. వారు పోరాడి నిలబెట్టిన త్యాగఫలమే ఈనాటికి దక్కిణాది ప్రాంతాలలో నేటికీ తెలుగు విరాజిల్లుతుంది. ఇలాంటి మహానుభావులు చరిత్రను మనం స్వరించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

కోటికి ఒక్కటి తక్కువ...

భారతదేశంలో హిందూ దేవాలయాలకు కొదువేలేదు. ఏ రాష్ట్రంలోనైనా ఏదాక విశిష్టత కలిగిన శైవ, వైష్ణవ క్షేత్రాలు ఉన్నాయి. ఏటిల్లో ఎంతో విశిష్టత కలిగిన కట్టడాలు, ఎంతో చరిత్ర కలిగినవి కూడా ఉన్నాయి. కొన్ని ఏక శిల నిర్మాణాలుంటే... కొన్ని రాతి కట్టడాలూ ఉన్నాయి. అలాంటి కోవలోదే ఉన్నకోటి.. ఈ ప్రాంతానిది శిల్ప సాందర్భమే కాదు పచ్చని ప్రకృతి కూడా... ఈ ప్రాంతం దర్శించేవారు ప్రకృతి ఒడిలో సేద తీరుతూ... శిల్ప సాందర్భాన్ని ఆస్వాదిస్తూ ఒక కొండను అలవోకగా ఎక్కుంత ఉత్సాహాన్ని అందిస్తుంది. ఇంతటి రమ్యమైన ప్రాంతం ఎక్కడ ఉందో, ఈ స్థల విశిష్టత ఏంటో

యాత్రాకథనం

భారతదేశంలోని రాష్ట్రాలలో త్రిపుర మూడవ చిన్న రాష్ట్రం. 'రాజ్మల' ప్రకారం, సుప్రసిద్ధమైన చారిత్రక ఆధారాల పరంగా చూస్తే త్రిపుర 'త్రిపుర' అనే రాజు 'త్రిపుర' అని పిలువబడే ప్రాంతాన్ని పాలించాడు. అతని పేరు మీదుగానే ఆ రాజ్యాన్ని త్రిపురగా పిలిచేవారు. ఇక్కడి ఒక జిల్లానే ఉన్నకోటి.. ఉన్నకోటి అంటే కోటికి ఒక్కటి తక్కువ అని.. అంటే 99,99,999 అని అర్థం. దేశంలో ఎక్కడా లేని శైవ యాత్రా స్థలంగా ఈ ప్రాంతాన్ని పేర్కొంటుంటారు. అంతేకాదు దీనిని పెరులోని మచ్చుపిచ్చుతో పోల్చుతారు. ఈ ప్రాంతంలో నడుస్తూంటే మరొక శకానికో, మరో కాలానికో వెళ్లినట్లు అనిపిస్తుంది. ఈ ప్రాంతంలో అనేక శిల్పాలు రాతితో, రాతిలో చెక్కారు. 8, 9వ శతాబ్దాల నాటివిగా చెప్పే ఈ శిల్పాలకు కొన్ని ఆసక్తికరమైన కథలు కూడా ఉన్నాయి.

ప్రచారంలోని కథలు...

అందులో ఒక కథ.. పురాణాల ప్రకారం, శివుడు తన పరివారంతో కలిసి కాశీకి వెళుతుండగా, మధ్యలోనే రాత్రి అవుతుంది. ఆ రాత్రి సమయంలో వారు కైలాషహర్ష ఉండిపోతారు. ఈ ప్రాంతం ఉన్నకోటి నుండి 10 కిలోమీటర్ల లోతట్లు ప్రాంతంలో ఉంటుంది. అయితే అందరు వేకువ జామున త్వరగా బయలు దేరాలని ముందుగానే పౌచ్చరించి ఉంచుతాడు. అయినప్పటికీ శివుడు మాత్రమే త్వరగా మేలుకొంటాడు. మిగిలిన వారు మేల్కేరు. వారందరిపై కోపంతో, చిరాకుతో తనొక్కడే వెళ్లిపోతాడు. తన పరివారమంతా ఇప్పుడు ఉన్నకోటి వాలులోనే ఉండిపోయారని కథనం ఉంది.

మరో కథనం.. కల్పకుమార్హ అనే వ్యక్తి పార్వతి అంటే

అద్భుతమైన జౌత్స్యహికం కనబరిచేవాడు. శివపార్వతులు పరివారంతో కలిసి ఈ మార్గం గుండా ప్రయాణిస్తున్నపుడు కల్పకుమార్ వారితో కలిపి కైలాసానికి వస్తానని కోరతాడు. శివపార్వతులు ఈ విషయం గురించి ఆలోచించి... పార్వతిదేవి శివునితో పాటు అతని పరివారం మొత్తానివి కోటి శిల్పాలు ఒక్క రాత్రిలో ఇక్కడన్న రాళ్ళలో చెక్క గలిగితే తెల్లవారాక తీసుకెళ్ళామని' అని అతని ప్రతిభకు, సామర్థ్యానికి పరీక్ష పెడుతుంది. ఒకవేళ కల్పకుమార్ను తమతో తీసుకెళ్ళాలని, లేకుంటే ఇక్కడే వదిలివేయాలని నిర్ణయించుకుంటారు. అందుకు అంగీకరించిన ఆ శిల్పి రాత్రంతా కష్టపడి చిత్రాలు చెక్కుతాడు. మరుసటి రోజు తెల్లవారే సరికి కోటికి ఒక్కటి తక్కువ చేయగలుగుతాడు. నిబంధన ప్రకారం శిల్పి చేయలేక పోవడంతో శివుడు అతనిని కైలాసానికి తీసుకెళ్ళకుండా వదిలివేశాడని స్థానిక కథ ప్రచారంలో ఉంది.

రెండు రకాలైన శిల్పాలు

ఆధ్యాత్మికం అనే విషయం పక్కన పెడితే ఈ శిల్పాల సౌందర్యం ఎంత చూసినా తనివితీరదు. ఉన్నకోటిలో కనిపించే శిల్పాలు రెండు రకాలుగా ఉంటాయి. ఒకటి రాత్రితో చెక్కినవి, మరొకటి రాతి శిల్పాలు... రాత్రితో చెక్కిన శిల్పాలలో శివుడు, గణమణికి సంబంధించిన శిల్పాలు ప్రత్యేకమైనవిగా ఉంటాయి. ఇలాంటి శివుని శిల్పాలను ఉన్నకోటిశ్వర కాల బైరవ అని పిలుస్తారు. ఇవి 30 అడుగుల ఎత్తులో ఉంటాయి. ఇందులో ఒక్క తల భాగమే 10 అడుగుల ఎత్తులో ఉంటుంది. ఈ విగ్రహాలు ఉన్న ప్రతి చోట శివునికి రెండు పక్కల ఇష్టరు దేవతామూర్తుల విగ్రహాలు ఉంటాయి. ఒకటి సింహం మీద నిలబడిన దుర్గా మాత, మరో స్త్రీ మూర్తి విగ్రహం. ఏటితో పాటు అదనంగా నంది విగ్రహాలు కూడా ఉన్నాయి. అయితే ఏటిలో కొన్ని భూమిలోపలకు కూరుకుపోయినట్లుంటాయి. ఇలా దాదాపు కోటికి ఒక్కటి తక్కువగా శిల్పాలు ఈ ప్రాంతంలో అడుగుదుగునా కనిపిస్తుంటాయి.

పండుగలు

ప్రతి ఏటా ఇక్కడ ఏటిల్ నెలలో అశోకాప్పమీ మేళా అని పెద్ద జాతర నిర్వహిస్తారు. ఈ పండుగకు వేల సంఖ్యలో జనాలు వస్తూ ఉంటారు. దీనితో పాటు జనవరిలో మరో చిన్న జాతర కూడా జరుగుతుంటుంది.

పచ్చని ప్రకృతి ఒడిలో...

కైలాషహర్ అనేది ఒక కొండ ప్రాంతం.. ఈ కొండ వాలులో పైకి ఎక్కే కొండీ శిల్పాలు దర్శనమిస్తుం టాయి. అంతే కాదు.. ఈ ప్రాంతం మొత్తం పచ్చని ప్రకృతితో ఆహోదకరంగా, కన్నుల విందుగా ఉంటుంది. కొండ ప్రాంతం మొదలయినప్పటి నుండి శిల్ప సౌందర్యం కూడా మొదలవు తుంది. శిల్పాలను చూస్తూ కొండవాలు ఎక్కువచ్చు. అంతేకాదు ప్రస్తుతం ఈ ప్రాంతం అభివృద్ధి దశలో ఉంది. దీనిని ప్రపంచ వారసత్వ ప్రాంతంగా తీర్చిదిద్దాలని ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

ఎలా చేరుకోవాలంటే...

ఉన్నకోటి జిల్లా కేంద్రానికి తూర్పు వైపు 8 కిలోమీటర్ల దూరంలో కైలాషహర్ ఉంది. అగ్రలూకు ఈశాస్వయంలో 178 కిలోమీటర్ల దూరంలో విమానాల్సియానికి దగ్గరగా ఉంది. రైలు మార్గమైతే ధర్మనగర్ రైల్స్ స్టేషన్కు 20 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది.

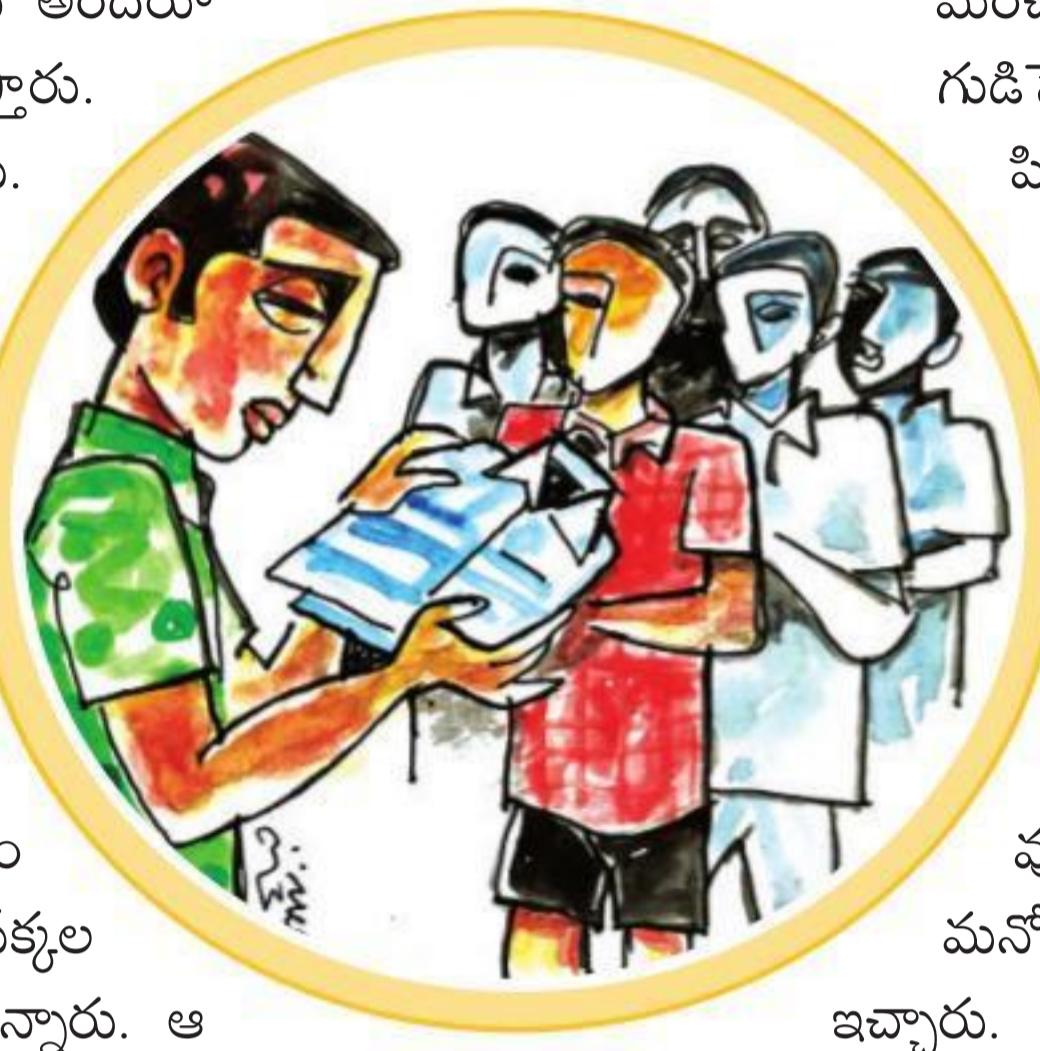

13 తరువాయి...

ఆ పిల్లల్ని చూస్తున్న
మనోజ్కి ఇంతకుముందు
వచ్చిన ఆలోచన గట్టిపడింది.

“పుట్టిన రోజు విషయం ఏం నిర్ణయించావు కన్నా? మొన్న
కొత్త పద్ధతిలో చేద్దాం అన్నావు. ఎలా చేద్దాం?” రెండు రోజుల
తరువాత అమ్మ అడిగింది.

“ఇప్పటివరకు ప్రతివిడూ మీరు నాకు బర్టడే
జరువుతున్నారు. మనం పిలిచిన అందరూ
వస్తారు. ఏవో గిఫ్టులు తెస్తారు.
గ్రీటింగ్స్ చెపుతారు. తింటారు.
రిటన్ గిఫ్టులు తీసుకుని
వెళ్లిపోతారు. బాగా చేసారూ,
గ్రాండ్ఫాగా చేసారు అంటారు.
అంతే, రోటిన్. ఎప్పుడూ
వుండే విషయమే కదా ఇది?
ఇందులో కొత్తదనం లేదు.
ఎవరికే ఉపయోగం లేదు.
ఈసారి అలా చేసుకోవడం ఇష్టం
లేదమ్మా! మన ఇంటి చుట్టుపక్కల
గుడిసెల్లో చాలా మంది పిల్లలున్నారు. ఆ
పిల్లల్లో ఒక్కరికి కూడా సరైన బట్టల్లేవు. పుట్టిన రోజు
ఫంక్షన్కి అయ్యే డబ్బుతో ఆ పిల్లలకి బట్టలు తెస్తే వాళ్ల చాలా
సంతోషిస్తారమ్మా! ఎవరి పుట్టిన రోజు వాళ్లకి పండగే! అందులో
ప్రత్యేకత ఏముంది? కానీ ఇతరులు కూడా ఆ పుట్టిన రోజుని

పండగగా భావిస్తే ఎంత బాగుంటుంది? మన పుట్టిన రోజుని
మనమే కాదు, ఎదుటివాళ్ల కూడా పండగగా చేసుకుంటే ఎంత
అనందం!”

“సరే నాన్నా! మీ నాన్న వచ్చిన తరువాత మాట్లాడదాం!”
అంది అమ్మ.

సాయంత్రం వాళ్ల నాన్న ఆఫీసు నించి వచ్చాడు. మనోజ్
తన అభిప్రాయం చెప్పాడు.

“మంచి ఆలోచన మనోజ్! చాలా మంచి పని. ఈ
గుడిసెల్లోనూ, దేరాల్లోనూ మొత్తం ఎంత మంది
పిల్లలో జాబితా తయారు చెయ్య! ఆ పిల్లలు
అందరికే బట్టలు ఇద్దాం. రెడీమెండ్ బట్టలు
కంటే మనం బట్ట తీసుకొచ్చి, మన
టైలర్స్తో వాళ్ల సైజులకి సరిపడా
కుట్టించి ఇద్దాం. వాళ్ల చాలా కాలం
చెప్పుకుంటారు. ఎంతో కాలం గుర్తు
పెట్టుకుంటారు!” అన్నాడు నాన్న.

వాళ్ల ఇంటి చుట్టూ 30 మంది పిల్లలు
వున్నట్లు లెక్క తేలింది. పుట్టిన రోజున
మనోజ్ ఆ పిల్లలు అందర్నీ పిలిచాడు. బట్టలు
ఇచ్చారు. చక్కగా మంచి భోజనాలు పెట్టారు. ఆ
పిల్లలు ముఖాలు చాలా అనందంతో వెలిగిపోయాయి. వాళ్ల
సంతోష తరంగాలలో తేలిపోతూమ ఎగిరెగిరి గెంతులు
వేసారు.

నిజంగా ఆ పసి మొగ్గలకి పండుగే పండుగ.

పంటి నోప్పి బాధ చాలా ఇబ్బందిని,
అసౌకర్యాన్ని కలిగిస్తుంది. ఇది అందరూ ఏదోక
సందర్శంలో ఎదుర్కొనే సమస్య...
సాధారణంగా ఇంట్లో పాటించే చిన్న చిల్ములు
తెలుసుకుండాం..

◆ సాల్ట్ వాటర్ నాచురల్ డిస్టింఫెక్టెంట్. పళ్ళ మధ్య
ఇరుక్కున్న ఆహార పదార్థాలని బయటకి లాగేస్తుంది. దీని పల్ల
చిన్న చిన్న నోటి పుండ్లు ఉంటే కూడా తగ్గిపోతాయి. ఇలా
చేయడానికి ఒక గ్లాసు గోరువెచ్చని నీటిలో అర టీ స్పూన్ ఉపు
వేసి బాగా కలిపి ఆ నీటిని మౌత్ వాష్టలా ఉపయోగించాలి.

◆ పెప్పర్ మింట్ టీ బ్యాగ్ పెయిన్ తగ్గించడానికి సెన్సిటివ్
గమ్మని నెమ్ముది పరచడానికి వాడతారు. ఇలా చేయడానికి
వాడేసిన టీ బ్యాగ్ గోరు వెచ్చగా ఉన్నపుడు నోప్పి ఉన్న
ప్రదేశంలో అప్పె చేయండి. లేదా, ఈ టీ బ్యాగ్ని కొన్ని

పంటి నోప్పికి జామాకు చెక్

నిమిషాలు ట్రైజెల్లో ఉంచిన తర్వాత అప్పె చేయుచ్చు.

◆ కొన్ని వేల సంవత్సరాలుగా వెల్లుల్లిని ఆరోగ్య ప్రయోనాల
కోసం, మెడిసినల్ ప్రాపర్టీన్ కోసం వాడుతున్నారు. ఇది
హోనికారక బ్యాటీరియాని చంపడమే కాక పెయిన్ రిలీవర్గా
కూడా పని చేస్తుంది. ఇలా చేయడానికి ఒక వెల్లుల్లి రెమ్ముని పేస్ట్
చేసి ఆ పేస్ట్ని నోప్పి ఉన్న ప్రదేశంలో ఉంచాలి. ఈ పేస్ట్కి
కొఢిగా ఉపు కూడా యాడ చేయవచ్చు. లేదంటే తాజా వెల్లుల్లి
రెమ్ముని నెమ్ముదిగా నమిలినా కూడా ఫలితం ఉంటుంది.

◆ వెనిల్లా ఎక్కువ్వుల్లో ఉండే ఆలుహోల్ పెయిన్ని తగ్గిస్తుంది.
ఇందులో ఉండే యాంటీ ఆట్కిడెంట్ ప్రాపర్టీన్ వలన ఇది త్వరగా,
ఎఫెక్టివ్గా హోల్ చేస్తుంది.

◆ ఒక కాటన్ బాల్ మీద కొఢిగా లవంగ నూనె తీసుకుని
దాన్ని నోప్పి ఉన్న ప్రదేశంలో ఉంచాలి. దీనికి కొన్ని చుక్కల ఆలివ్
అయిల్, లేదా నీటిలో డైల్యూట్ చేసి వాడడం ఉత్తమం. లేదంటే
నీటిలో డైల్యూట్ చేసిన లవంగ నూనెను మౌత్ వాష్టలా
ఉపయోగించోచ్చు.

◆ తాజా జామాకులు నమలడం లేదా కొన్ని ఆకులని
కొఢిగా దంచి మరుగుతున్న నీటిలో వేసి మౌత్ వాష్ట తయారు
చేసుకోని వాడవచ్చు. జామాకులలో ఉండే యాంటీ ఇన్ఫ్లూమెంట్రీ
ప్రాపర్టీన్ వలన పుండ్లు త్వరగా తగ్గుతాయి.

నెయ్యీక

చెట్లను కాపాడుకుండా

అప్పులనాయుడు కొత్త అవతారమెత్తాడు. కాపాయి వస్తూలు ధరించి చేతిలో త్రిశాలం పట్టుకొని, నుదుటన విభూది నామం మెడలో రుద్రాక్ష దండ ఇలా సాధువు అవతారంలో వున్నాడు అతగాడు.

“మూడు నమ్మకాలకు ఆమడదూరం వుండే అప్పుల నాయుడు అకస్మాత్తుగా ఇలా ఎలా మారిపోయాడు” అందరూ గుసగుసలులాడుకున్నారు.

“నీకేమెందిరా నాయుడూ ఇలా సాధువు అయిపోయావు పైగా ఆ కాపాయి వస్తూల మూట ఏమిటీ చేతిలో” ఆరా తీసాడు మిత్రుడు మధ్ఫినా.

“మనవాడు ఏమిచేసినా అందులో అర్థం పరమార్థం ఉంటుంది. సామాజిక సేవా

దృక్పథంతోనే
ఏదైనా చేస్తాడు
చూద్దాం ఈ వేష భాషల్లో
ఏదైనా విశేషం ఉందేమో” అన్నాడు మరో మిత్రుడు డేవిడ్.

అప్పులనాయుడు చిరునవ్వు నవ్వి ఒక చెట్లు దగ్గరకు వెళ్లి చెట్లు మొదలకి కాపాయి వస్తూ చుట్టి చెట్లుకి పసుపు కుంకుమ

బోట్లు పెట్టి చెట్లు కొమ్మలకు పసుపు గుడ్లలు కట్టి మిత్రులు దగ్గరకు వచ్చి “హమ్ముయ్య ఒక చెట్లుని కాపాడాను, చెట్లను కాపాడాలంటే ఇదొక్కచే మార్గం అనిపిస్తుంది, నేనోక ఉద్యమం తలపెట్టాను వుక్క సంరక్షణ ఉద్యమం ఇలా డొరూ వాడా తిరిగి సాధ్యమైనన్ని ఎక్కువ చెట్లకు దేవతామూర్తులు అన్న ముద్రలు వేసి చెట్లను కాపాడాలి, అదే నా లక్ష్మం ఈ వేష భాషలు నా తత్వానికి వ్యతిరేకం కానీ ఎక్కువ మంది మూడు భక్తులు ఉన్న మన సమాజంలో ఇదే సరైన మార్గం అనిపిస్తుంది, చెట్లు దేవుడు అంటే ఆ చెట్లను నరకరు మనవాళ్ళు” అన్నాడు.

ఆ పక్కనే ఒక చెట్లునీడలో వాలుకుర్చీలో కూర్చొని పుస్తకం చదువుకుంటున్న నవీన్ అనే యువకుడు ఫక్కన నవ్వాడు.

“ఎందుకు నాయనా నవ్వుతున్నావు!” ప్రశ్నించాడు అప్పులనాయుడు.

“మీరు ఆత్మవంచన చేసుకొని అబద్ధాలను ప్రచారం చేసి, నిజాలని ప్రజలను నమ్మించి తద్వారా సమాజానికి మేలు చేసే వృక్షాలను రక్షించాలని అనుకుంటున్నారు, మీ లక్ష్మం మంచిదే కానీ లక్ష్మి సాధనా మార్గమే అభిలాషనీయం కాదు, మీ ముగ్గురు మధ్య జరుగుతున్న సంభాషణ విన్న తరువాత నేనోక ఆలోచనకు వచ్చాను. మీరు సహకరిస్తే ప్రజలకు నిజాలు చెప్పి ప్రకృతికి, తద్వారా సమాజానికి మేలు చేద్దాం. మీ మనసుకి నచ్చని ఆ కాపాయం, త్రిశాలం, విభూది వదిలేసి నాతో చెయ్యి కలపండి” అన్నాడు

డొరువారి సమావేశం జరిగింది. కరోనా వైరస్ ప్రభావం, దాని వల్ల సమాజానికి కలుగుతున్న తీవ్ర సప్ట్సం. కరోనా బాధితుల ప్రాణాలను నిలపడానికి ప్రాణ వాయువు తయారు చెయ్యడానికి, ప్రభుత్వాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వైద్య విద్యా పరిశోధనా సంస్థలు ఎన్ని ఇబ్బందులు పడుతున్నాయో నవీన్ వివరించాడు. ప్రాణవాయువు విలువను విడమరిచి చెప్పి, రోగాల బారిన పడకుండా అందరూ ఆరోగ్యంగా ఉండాలంటే ప్రాణవాయువు పుష్టులంగా ఉండాలని చెప్పి, ప్రాణ వాయువును అందించడంలో చెట్ల ప్రాధాన్యతను స్పష్టంగా చెప్పి, చెట్లను పెంచుతాం, చెట్లను కూల్చుము అనే నినాదాలను ఊరు వారి చేత చెప్పించాడు.

నవీన్ని అప్పులనాయుడు మిత్ర బృందం అభినందించింది, ప్రజలను వివేకవంతుల్ని చెయ్యడానికి వాళ్ళ మూడునమ్మకాల బలహీనతలను కాదు, ప్రజల్లో సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని తట్టిలేపాలి అని నవీన్ నిరూపించాడని అందరూ అనుకున్నారు.

- ఎం వి సౌమి, 9441571505

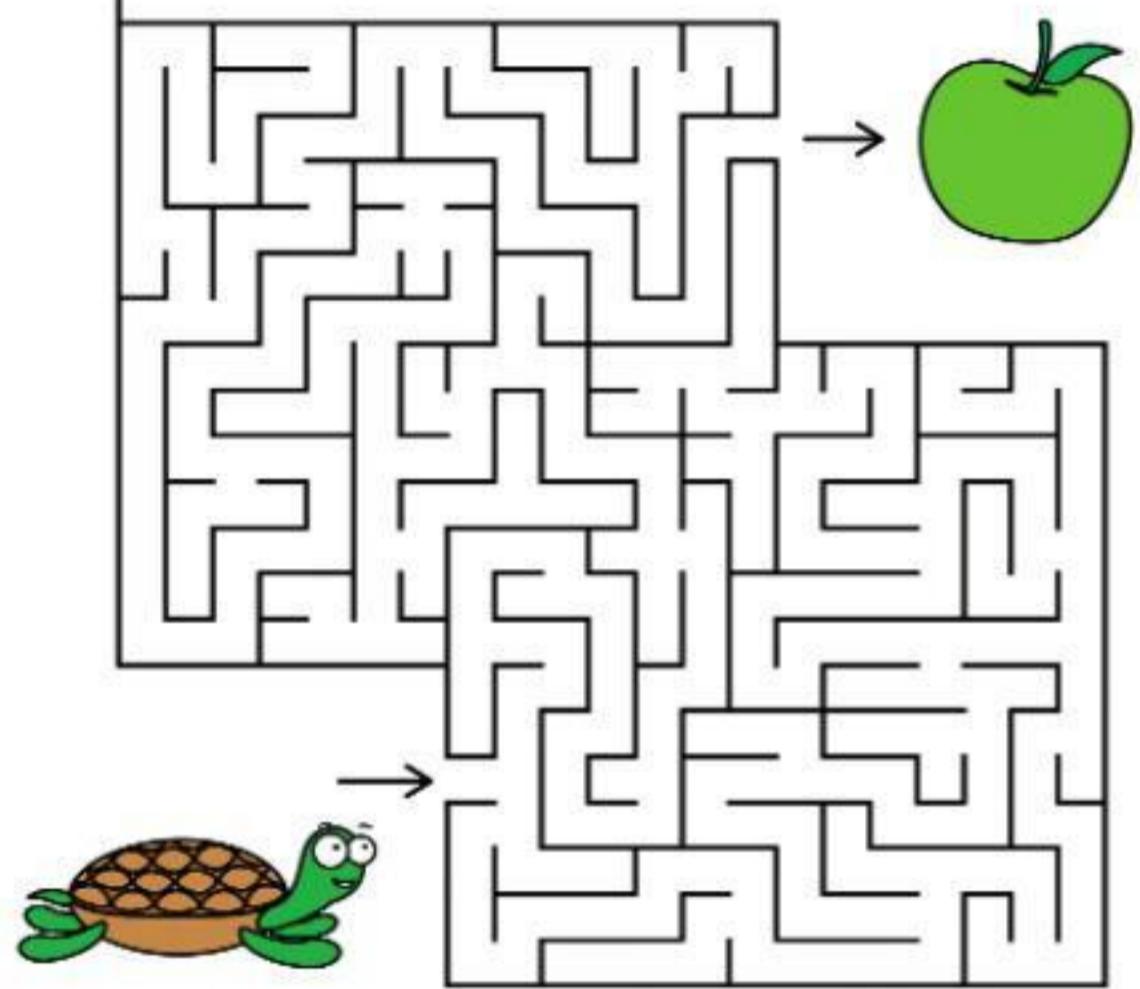
పుట్టి గిలభర్
బుడ్జోడి తెలివి - 39

గోడ మీద బల్లి ఎప్పుడూ
పడుకునే ఉంటుంది,
పాపం నిలబడటానికి,
కూర్చోడానికి రాదు
కదమ్మా!

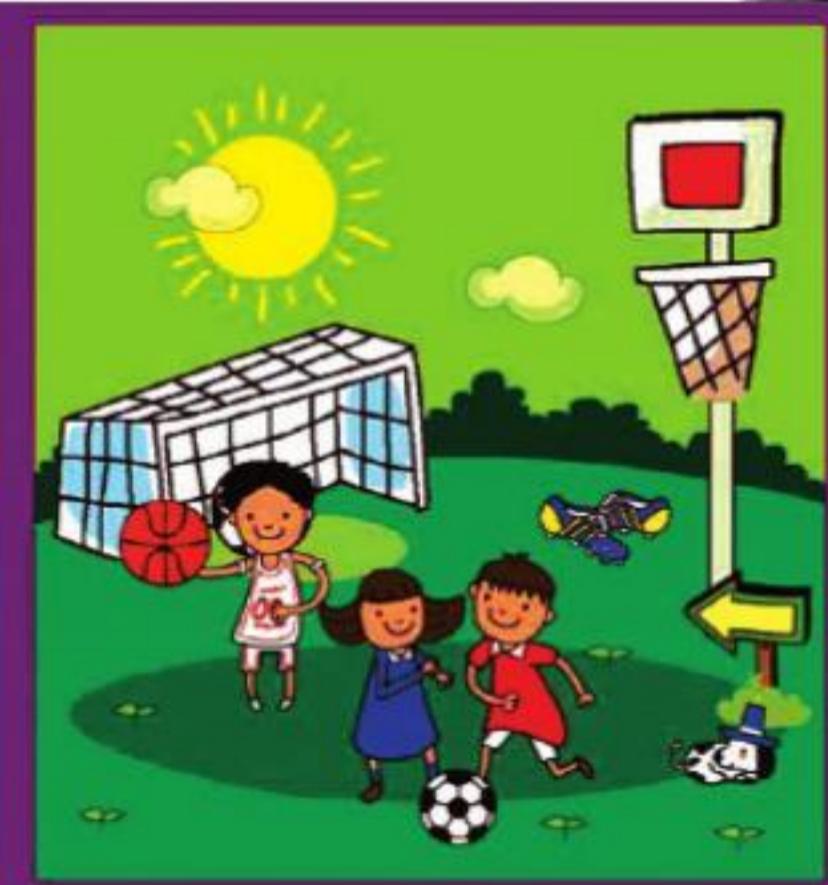
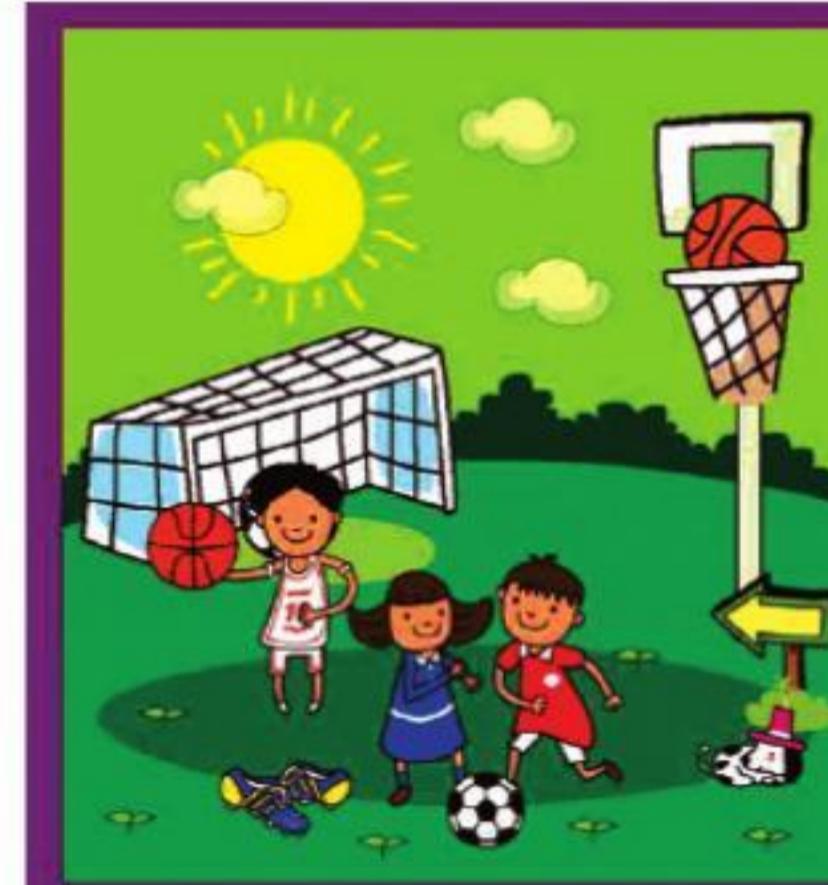
!@#\$?

Maze Game

**పక్కన కనిపిస్తున్న
రెండు బొమ్మలు ఒకేలా**
కనిపిస్తున్నాయి, కానీ వాటిలో పది తేడాలు
ఉన్నాయి. అవి ఏంటో కనిపెట్టగలరేమో
ప్రయత్నించండి చూడ్దాం...!!

రంగులేద్దాం..!

పక్కన కనిపిస్తున్న
బొమ్మలో పిల్లి చాలా
క్యాట్స్ గా ఉంది. దానికి
తగిన రంగులతో
మరింత క్యాట్స్ గా
మార్చ గలరేమో
ప్రయత్నించండి
చూడ్దాం...

లెక్క తేల్చండి

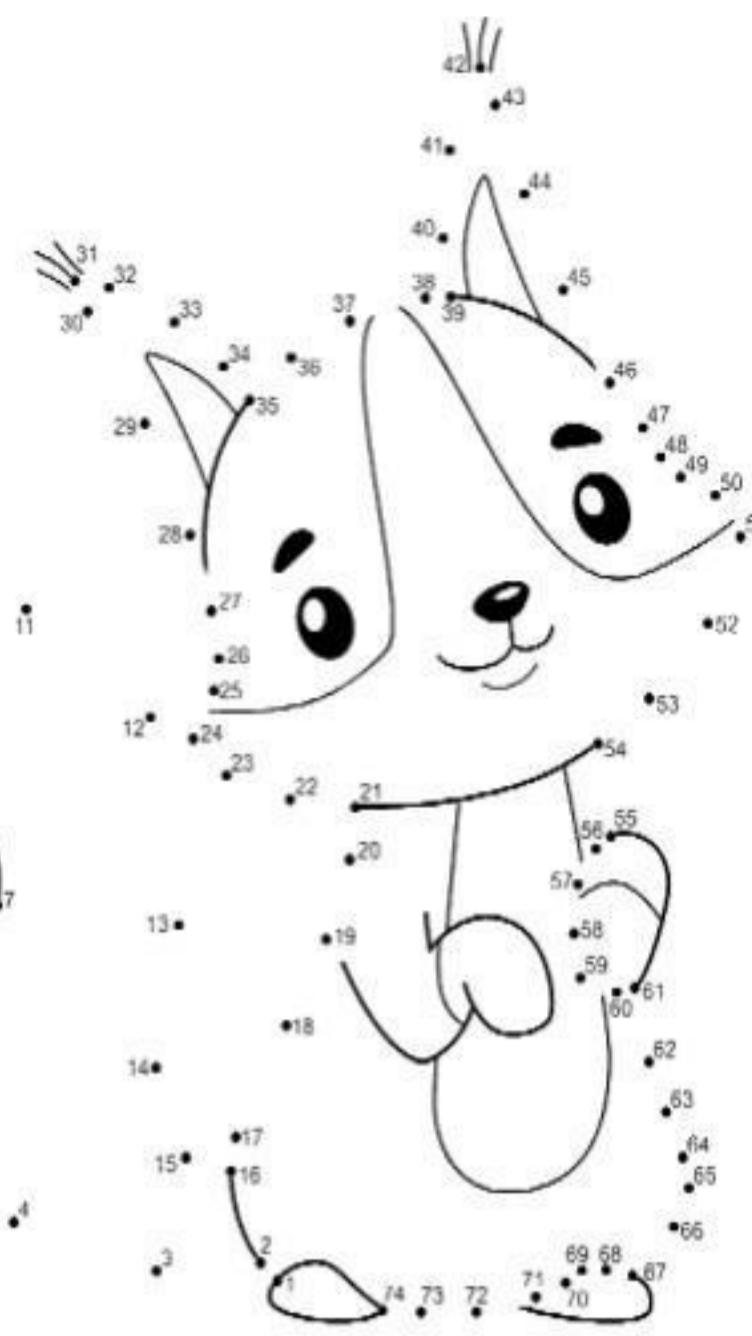
పక్కన కనిపిస్తున్న
బొమ్మలో కొన్ని
అకారాల ఆధారంగా
దేని విలువ ఎంతనో
కనుగొని '?' దగ్గర
సమాధానం ఎంత
వస్తుందో
చెప్పగలరేమో..
ప్రయత్నించండి...!!

$$\text{Gift} = 2$$

$$₹ = 8 - \text{Gift}$$

$$\text{Heart} = ₹ + 5$$

$$\text{Heart} - \text{Gift} + ₹ = ?$$

ఈ రేవు ... రేవులో పదవలు..

వాటి

సింగారమైన తెల్లని తెరచాపలు...
రేవు గట్టుమై ఈ చెట్టు... రేవులోకి
దిగటానికికున్న ఈ మెట్లు... నాకు
ఊహ తెలిసిన నాటి నుండి చూస్తూనే
ఉన్నా.... పదమటి వాకిలి ముందు
నిలిచిన నా ఈ జీవితంలో....
ప్రపంచంలో ఎన్నో మార్పులు.
అలాగే ఈ రేవులోను ఎన్నో
మార్పులు...

- రాజావారి రెడ్డి మల్లిశ్వరి

నిజానికి నేనిక్కడికి వచ్చి చాలా ఏళ్ళు
బంది. చీకటి మూసిన ఆకాశమైన నను ఒక
దీర్ఘ నిశ్శాసం ఇక్కడికి లాక్కొచ్చింది. ఇక్కడ
ఈ చెట్టు కింద ఉన్న రాతి మీద
కూర్చున్నానా... కదలే అలల్లా నా కళ్ళ
ముందు ఎన్ని చిత్రాలో... మనసు నిశ్శలభను
నలిపేస్తూ.. ఓదార్పందని నా మనసెపుడూ
చిత్రడిగానే... ఎన్ని జ్ఞాపకాల ముద్రలు

ఎలాలా ఇలంగనం

మోస్తూనో... ఒంటరి తనంలో వాటిని తోడు తెచ్చుకుంటూ...
అలల్ని నెట్టే తెడ్డులా ... ఎపుడూ తడిగానే... ఆటుపోట్లకు
తడుస్తూ, ఆరుతూ... ఆరుబయటే... ఎవరు గుర్తించని...
ఎవరికి పట్టని ఇసుకలా... నేను. తడి ఇసుకలో పిచ్చుకగూళ్ళు
కడుతూ ఆనందించే పిల్లల కేరింతలలా ఎపుడో కాని ఓ
ఆనందపు వీచిక నన్నుంట లేదు.

ఈ రేవు ఒడ్డున... ఇక్కడే కూర్చుని ఎన్నిసార్లు ఏడ్చానో.
రాక్షసత్వం నిండిన తండ్రి ఆధివత్యపు అహంకారానికి
బణికిపోతూ... ఓదారే ఒడి లేక, అపుడు ఈ రేవే అలల
చేతులతో నన్ను హత్తుకుని తెరచాపల కాపులలో నాకు
ధైర్యమిచ్చాయి. ఇక్కడ పదవలో కూర్చున్న నన్ను అలలు
ఎంతగా ఊయలులూపాయో. ఒడ్డును కొట్టుకునే అలలు బాధ
- ఆక్రందననీ వినిపించేవి. పదవల్ని కట్టే గుంజలు' లంగరు
మనిషి బతుకు కూడా ఇలాగే... ఎపుడో... అంటూ తెలిపేవి.
వెన్నెలలో ఇసుకపై పడుకున్నపుడు ఆ ఏకాంతం...
ఒంటరితనం ఎంత విపాదాన్ని, ఎంత భయాన్ని
కుమ్మరించేదో.. విప్పి చెప్పలేని అలజించిన పంచేదో...

నిజం ఈ రేవు నాకెన్నో నేర్చింది-. ఆలోచన, అవగాహన,
బాధ, భయం ... మనసుకు మెత్తదనం... ఆనందించటం -
నిర్మిష్ట నిర్వేదాలననుభవించటం, నిష్పత్తిలేని బంధాల
బంధనాలను భరించటం... మనిషి క్రొర్యం, మూర్ఖత్వం
శ్రమించటం, విహారించట, ఆకాశాన్ని ఆలింగనం చేసుకునే
గాలితో మాట్లాడటం, సాయం.. వ్యవసాయం ఇలా ఎన్నోన్నో...
ఎవరు నేర్చని చెప్పని ఎన్నోన్నో విషయాలు విలువలు నేర్చింది.
అందుకే ఈ రేవున అపుడపుడూ నన్ను పిలుస్తూంటుంది.
ఎవరు నా పిలుపుకు బదులివ్వనపుడు ప్రేమంటే... అంటూ
అందని.. అనుభవానికిరాని ప్రేమను వెదికి వెదికి విసిగినపుడు
అగాధమై మనసు అలమటించినపుడు ఈ రేవే నన్ను పిలుస్తూ
ఉంటుంది.

జీవితంలో చాలా దూరం వచ్చాను. ఈ ప్రయాణంలో
ఇంత దూరం ఎలా వచ్చానో... ఎలా నడిచానో... ఎన్ని
ఆనందాలు అందాయో... నిజంగా అందాయా... ఎంత
విషాదమయ్యానో... ఎవరికి తెలును.

లోక సహజమైన పెళ్ళి, పిల్లలు, ఉద్యోగం, అవసరాలు..
అపోహాలు... అయోమయం.. చీకటి పొద్దులై... ముద్దగా

ఓ పూచిన పూవులా. ఓ త్రావ్యమైన రాగంలా... శ్రీ ఎపుడోతుంది? ఈ ప్రశ్న నన్నెన్నిసార్లు ప్రశ్నించిందో... నా ఆవిటితనాన్ని విస్మృతిస్తూ మామూలుగా ఉన్న వారికున్న మిన్నగా ఎన్ని చేసినా నాకేమీ రాదనే నేనేమీ చేయలేననే వారి నుండి రా నా దగ్గరికి అంటూ నా మనసుకెన్ని అసుభవాల అటపాటలను నేర్చిన ఈ రేవు నన్ను పిలిచిందీనాడు.

మారక..

మను రంగుల రంగమై హయి స్వరాల సరమై నిలవక...
అందమైన జీవితమందక జాలి ఔతూ... జాజుల జాజరలా ఓ
జావళిలా ఆవక... ఆరభిలా కాక వరాళిని వినిపిస్తూ... ఉన్నా.

నేనందరి కోసం, నా కోసమెవరు? ఏ చేయి నా తల
నిమిరింది. ఏ ఒడి నా అలసట తీర్చింది. ఏ ఎద నా దిగులు
కాటును మాన్చింది. ఏ చేతి కొన నా నిస్సహయ అప్రవులను.
తుడిచింది.

నా చూపులు చురుకుదనాన్ని కోల్పోయి వాడిలేని
తూపులుగ మారితే.. చీకట్లో నేనొంటరిగా... మనసుకెందుకింత
చిత్రవథ్.. వ్యధ మనిషికి మరో మనిషి తోడు ప్రేమ అవసరమే
కదా! మరి నాకా అవసరాన్ని తీర్చేదెవరు?.

కట్టుకున్నవాడికి నే తెచ్చే కాసులు కావాలి. పిల్లలకి వాళ్ళ కోరికలు తీరాలి. మనసు అనుభవించే సంతోషం ఏదో... సంతృప్తి ఏదో తెలుసుకోలేని ఆబోతు అనురాగం చూపక చీకట్లో చేసే చేతలకి మూలిగే మనసు నుండి ఆసహ్యం పడగలెత్తి బుసకొట్టినా చేతుల్లో సత్తవలేక నిస్సహయమై, హేయమై.. బతుకు... ఆ మాత్రం సర్దుకు పోలేవా ఆడదానివి కావా - అని హౌరెత్తే విజ్ఞతలేని జనావళి నైజాన్ని తెలిసి చాలాసార్లు ఆడది అబలే అవుతుందెందుకో... స్వయి నిర్ణయాన్ని స్వేచ్ఛగా ప్రకటించుకోలేని ప్రతిబంధకాల మధ్య - నిలుస్తుంది ఎందుకో...?

ఓ పూచిన పూవులా. ఓ శ్రావ్యమైన రాగంలా... స్త్రీ ఎపుడోతుంది? ఈ ప్రశ్న నన్నెన్నిసార్లు ప్రశ్నించిందో... నా ఆవిటితనాన్ని విస్కరిస్తూ మామూలుగా ఉన్న వారికున్న మిన్నగా ఎన్ని చేసినా నాకేమీ రాదనే నేనేమీ చేయలేననే వారి నుండి రా నా దగ్గరికి అంటూ నా మనసుకెన్ని అనుభవాల ఆటపాటలను నేర్చిన ఈ రేవు నన్ను పిలిచిందినాడు.

ఒకపుడు ఇక్కడ పరువ ప్రయాణీకుల కోసం ఓ తాటాకు పందిరి, అక్కడ ఇడ్డి - వడ మొదలైన టిఫిన్లు అమ్మే అవ్వ, తాత వారికి అన్ని అందించే పిల్లలు... అంతా సందడి సందడిగా ఉండేది. ఇప్పడా పందిరి లేదు. ఆ సందడి లేదు. నాలా కూలిపోవటానికి సిద్ధంగా ఉన్న ఓ పాత పూరి గుడిసె తప్ప.

ఎవరో వచ్చి అడిగారు - ఏ ఊరు మీది. ఎక్కుడి నుండి వచ్చారు, ఎవరి ఇంటికి వెళ్లాలి... అని, నవ్వి ఊరుకున్నాను. జవాబివ్వని నన్ను చూచి వెళ్లిపోయారు వాళ్ళు. చీకటి పడుతోంది. ముందు పలకరించిన వాళ్ళే మళ్ళీ వచ్చారు. పొద్దుటి నుండి ఇక్కడే ఉన్నావామ్మా, ఎమైనా తిన్నావా - అని

ఆ పాటి శ్రద్ధ ఇంట్లో వాళ్ళకి నా మీద ఉంటే నెనిక్కడ దాకా
వస్తునా!

ఏదైనా సలహా ఇవ్వబోతే - నువ్వు ఆడదానివి. అంతవరకే
ఉండు సలహాలివ్వకు - అని ఇంటి యజమాని. అంటే...
యజమాని మగవాడేనా ఆడది వాడికి ఆ అవసరానికేనా?
పిల్లలకేద్వైనా చెప్పబోతే - ఏంటి మేమైనా పదేళ్ళ పిల్లలమా-
అంటుంటే మనసు ఉత్సాహం నశించి ఉస్కారుమంటుంది.
చనువుగా మాటూడనివ్వని పిల్లలు - నా చనుబాలు తాగి
పెరిగిన పిల్లలు... వయసు పెరిగితే - వృద్ధాప్యం వస్తే - అది
శరీరానికేగా - మరి మనసు సంగతేమిటి? చేయి పట్టి నడక
నేర్చిన చేతిని చీదరించుకుంటారు. ఎందుకు? మరణానికి
అడ్డుకాని అవిటితనం, ముసలితనం మనుషులు మధ్యందుకు
అడ్డుతోంది దూరాన్ని పెంచుతోంది?

రాత్రంతా ప్రయాణం చేసి వచ్చానిక్కడికి - అలసట, నిద్ర, ఆకలి చుట్టుముడుతున్నాయి. ఎవరో నా పక్కనుండి వెళుతూ- రాత్రయింది ఇంటికి వెళ్ళమా! ఇంక ఇక్కడ ఎవరూ ఉండరు.. అన్నారు వాళ్ళకేం తెలుసు ఇప్పడు నాకే ఇల్లు లేదని, ఏ బంధం లేదని. ఆత్మియతకై అలమటించి, అలమటించి విసిగి వేసారి ఈ చోటుకు వచ్చానని. ఈ నది కాగిలి నన్నాహ్యనిసోందని.

నా కిష్టమైన వెన్నెల... ఎంత బాగుందో... వెన్నెలలా విరిసిన ఆతృజ్ఞానంలో తామరాకు మీది నీటిబొట్టులా మారిన మనసుతో రేవులోకి దిగాను. నీటిపై వెన్నెల మెరుస్తా ఎంతో ఆకర్షణీయంగా ఉంది. ఈ ఆకర్షణలు, అందాలు నాకు ఇప్పడు అవసరమా?

ఇప్పడు నేను ఆగని అప్రపాతాన్ని
నిట్టూర్పుల గానాన్ని
నిస్సుహ నిండి రగులుతున్న తాపాన్ని
ఆరిపోబోతున్న దీపాన్ని
చేరేదెవరు ఈ చీకటి పువ్వును
రావెందుకని అడిగేదెవరు నా పెదవులపై చిరునవ్వును..!
కాఁడే తెరియుటుండ్రా

ನೀಕ ತಲಯಿಟರಲ್ಲಾ...
ನೇನು ಕಾಕನೋ.. ವಿತ್ತಾಕುನೋ

మనిషితనాన్ని మానంగా మేలుకొలిపే పొలికేకనో...

ఎమెన్

వేదికలు మొగని మువైను

ఎవరి చూపుకి అందని అందాల గవను..

వాలుతోను పొదు వెలుగు వాకను..

ఎవరికి వినబడ్ని హాదయారి కేకు

విశ్వాం విశ్వాం విశ్వాం విశ్వాం

సార్ల స్వాస్థ్య ప్రాచుర్యం .. వీడోలేచి ఈ వర్దించా

స్వాతంత్ర్య ప్రాచీన వ్యాఖ్యలు :

ಕರ್ನಾಟಕ ವರ್ಗಾಯ ಸ್ವಭಾವ ನಿರ್ವಹಣೆ (ಸಂಖಯಾಃಫಾ-ಸಂಘರ್ಷ)

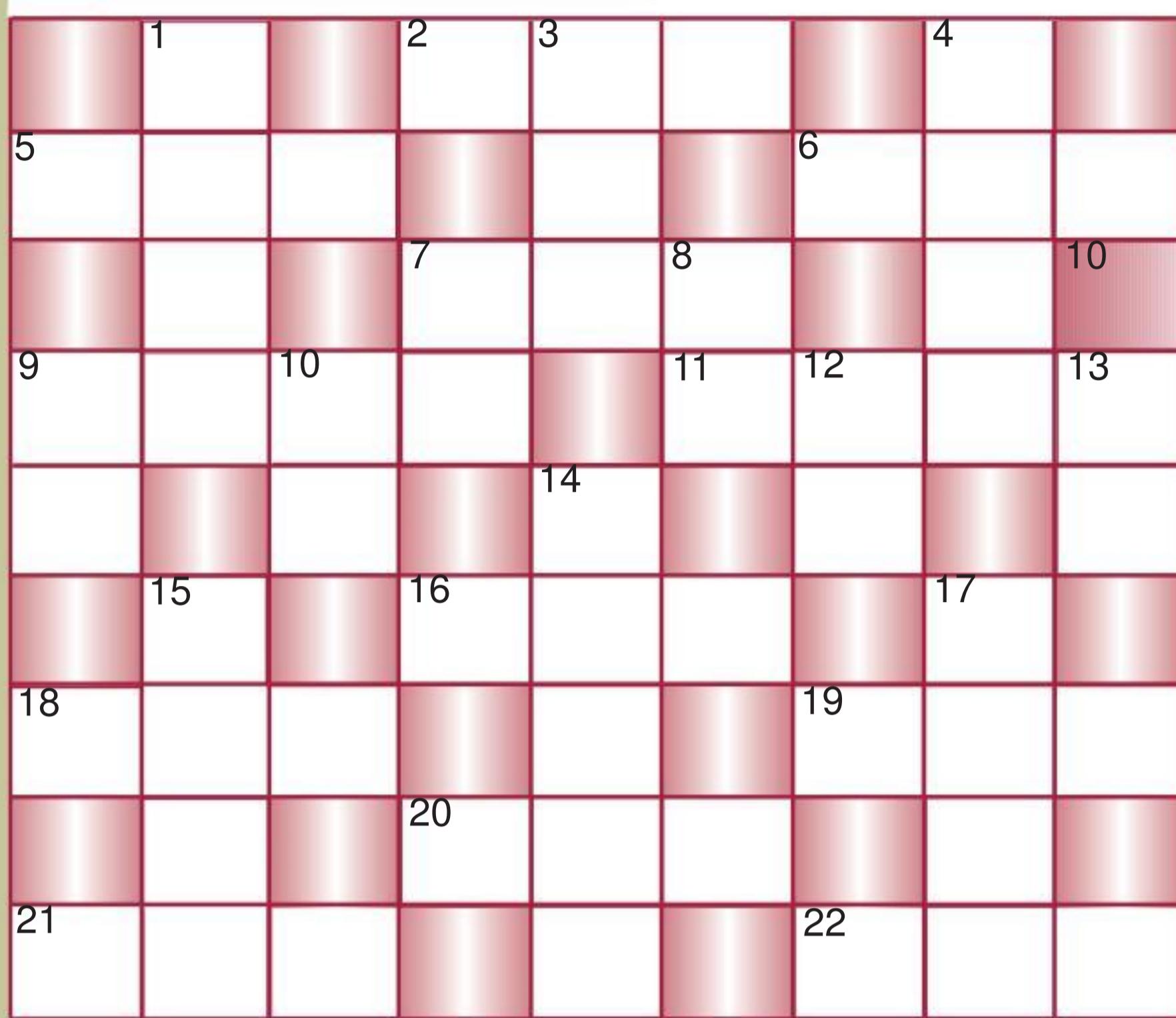
ఎన్ని వర్షాలలో

ఆనందమయిన నొంత్వునలో...

ಡೆಪರ್ಡಸನ್ಯಾಸ ಅಲಲ ಅಲಂಗನ
೧೨೮ ವಿ. ರ್ಯಾ. ವಿ. ೧೯೬೪

వదినై కాలం ఒడ్డు

వదకేళ 303 - సుధామ

ఆధారాలు

అడ్డం

1. క్రీస్తు, బుద్ధుడు, గాంధీ మొదలైన వారు ప్రబోధించింది (3)
5. కమతములో దైవ సంబంధి ఒక మార్గం మాత్రమే! (3)

6. నూనె (3)

7. ఏడుపులో ఓ తరహా (3)
9. క్షమాభిక్ష లభిస్తే నేరస్తుడికి జైలు నుంచి ఇది లభిస్తుంది (4)
11. దెబ్బలాట, కలహము (4)
16. రణం (3)

18. ఏడుపు లేనిది (3)

19. ఓ కప్పు కాఫీ, నాలుగు మంచి మాటలు ఇలాగయితేననే అభ్యర్థన (3)

20. విహంగములు (3)

21. చావు (3)

22. ఆవుతల్లి (3)

నిలువు

1. బుద్ధుడు కాక మునుపు అతడు (4)
3. హిందూ దేశ పౌరుడు ఎవరయినా ఇదేనన్నారు ఒకరు (3)
4. సుమమాల (4)
7. బావుల - మధ్య లేదు (2)
8. రోగము (2)
9. చాపము (2)
10. కరుణ వంటిదే (2)
12. నడక (2)
13. పంది ముక్కు (2)
14. ‘మాంక్’ అంటే ఇతడే! (5)
15. గొతమని భార్య (అహల్య కాదు) (4)
17. టిబెట్ నుండి వస్తూ వుండే ప్రసిద్ధ బైద్ధ గురువు (4)

గమనిక

- సమీక్షకోసం పుస్తకాలు పంపే రచయితలు, ప్రచురణ కర్తలు రెండు ప్రతులు పంపించాలి.
- రచయితలే సమీక్షలు రాయించి పంపకూడదు.
- పుస్తకాల మీద సమీక్షలకు సంబంధించి సంపాదకులదే తుది నిర్ణయం. ఈ అంశంపై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు, ఫోస్టలో సంప్రదింపులకు తావు లేదు.
చిరునామా : సోపతి, నవతెలంగాణ, ఆదివారం సంచిక, ప్లాట్ నెం. 21/1, ఎం. పోచ. భవన్, ఆజమాబాద్, ఇండప్రైయల్ ఏరియా, బాగ్లింగంపల్లి, ప్రైదరాబాద్-500020

వదకేళ- 302 జవాబు

	1 పు	2 ర	3 స్నా	4 రం	5 జ్ఞా	6 పి	7 క
5 ప			స		భ	జ	న
7 స	మా	న	8 ము			9 ము	10 సు
లే			11 త్యం	స	అ		రు
12 ని	13 వా	ళి				14 బా	డు
			16 యో	గ్య	17 ము		15 గ
18 మై	నం		చ		19 ని	20 గ	ర్యు
		21 జ	న	22 మే		త్త	డు
23 ము	కె	ర		24 క	ళా	ర	త్తు

వదకేళి పజిల్సి పూర్తి చేసి కరెక్ట్ సమాధానాలు రాసి పంపిన వారి పేర్లు ప్రకటిస్తాం.

సమాజంపై ఆమె చూపు లీట్రేనింగ్

సమాజికులు

ఏమీ కాకుండా

పోతున్నారు. చివరకి

మన నీడ కూడా మనకు తోడు రావడం లేదనే నేపథ్యంలో సమాజాన్ని బంధాల్ని ఒక్క పదంలో నిక్షిషం చేశారు కవయిత్రి. సామాజిక అంశాలనే కాదు, స్త్రీ వాదాన్ని కూడా అంతే బలంగా తనదైన శైలిలో కొత్తగా పలికించడం రూప ప్రత్యేకత. స్త్రీనే / దూషించే వాక్యంగా మలచే పురుషాహంకారాన్ని/ అంటూ చాలా అద్భుతంగా చెప్పారు. మగాడిని నిందించే పదం ఏదీ అంటూ ఈ సమాజంపై సూటిగా తన ప్రశ్నల బాణాల్ని వదిలారు. పుస్తకం మొత్తం మీద " నాన్నే డైర్యం " కవిత అందరినీ అమితంగా ఆకట్టుకుంటుంది. గుండెలపై ఆడించి, చదువులైన్ని చదివించి, ఉద్యోగంలో అండగా నిలబడి, చిన్న గాయానికి అమ్మను అరిచే నాన్నమాత్రం తన కూతురు మనసుకు ఐన గాయాలను ఎందుకు చూడడు అంటూ ఆర్టిగా ప్రశ్నించడం ప్రతీ ఆడపిల్ల మనస్సును కదిలిస్తుంది. వాళ్ళ నాన్నలు ఈ కవితను చదివితే మాత్రం తమను తాము తడిమి చూసుకోక మానరు. ఎన్ని ఇచ్చాడు నాన్న / కానీ అణగారిన బతుకు నుంచి బయటికి వస్తానంటే మాత్రం ఒప్పుకోడేందుకో

అంటూ బాధతో, ప్రేమతో, కోపంతో ప్రశ్నించే తీరు వర్షానాతీతం. ఇక ఏడాడి కాలంగా గందర గోళాన్ని

సృష్టిస్తున్న కరోనా మీద ఎన్నో అద్భుత కవితలను

రాశారు రూప.

కరోనా కవితల్లో

కొన్ని వాక్యాలు

ఒలికి పోతున్న

కాలాన్ని /

ఒడి సి వ ట్లోని

క్షణం, నిర్జీవమై

పోతున్న జీవం/ ఊరు

ప్రేమ పాపురంలా రమ్మని పిలుస్తోంది /

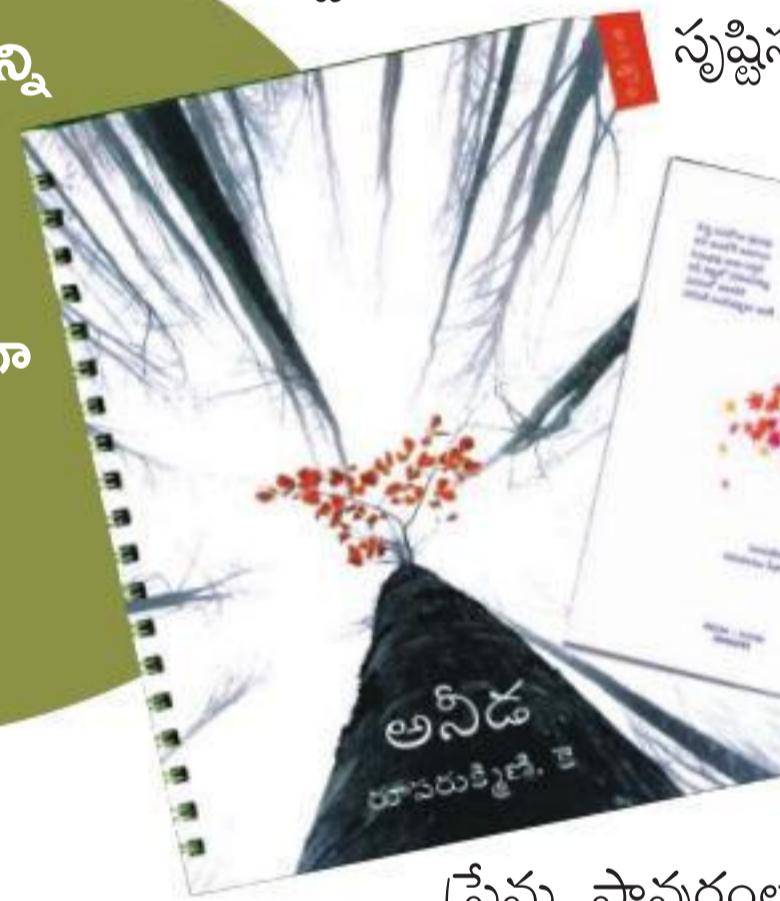
చాప కింద నీరులా / కుదేలైన వ్యవస్థలో ఒక తరం కనుమర్గైపోతుందేమో..? ఇలా ఎన్నో వెంటాడే వాక్యాలు ఈ పుస్తకంలో వున్నాయి. పత్తి మీద సాము కవిత ఆద్యంతం కన్నీరు తెప్పిస్తుంది. ద్రోహమెరుగని పుడమి పురిటి పంటను ఇచ్చి తన మాట నిలుపుకుంది / అంటూ రాసిన రెండు చక్కని చిక్కని వాక్యాలు అందరినీ ఆలోచింపజేస్తాయి. కష్టపడి పంట పండించి గిట్టుబాటు ధర రాక ఎంతో మంది రైతులు ప్రాణాలు వదిలేస్తున్నారు. వారందరికీ నివాశిగా ఈ కవిత ఒక ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంది. అనీడ పుస్తకంలో ఒక్క కవితది ఒక్క ప్రత్యేక శైలి. రాతలెప్పుడు రాబోయే తరాలకు చెరగని గుర్తులు.. అలాంటి ఒక గుర్తును ఆహ్వానిద్దాం. మరిన్ని పుస్తకాలతో భవిష్యత్ తరాలకు వెలుగవ్వాలని రూపను ఆశీర్వదించాం.

- అమూల్యవందు, 9059824800

మంచి కవిత్వం ఎప్పుడు వస్తుంది అంటే మధన పడినప్పుడు, మనసు గాయపడినప్పుడు, ఆకలి కోసం పేసులు అల్లాడినప్పుడు. అప్పుడు వచ్చే కవిత్వాన్నికి ఎలాంటి స్వార్థం ఉండడు, ఎలాంటి రంగులు హంగులు అవసరం ఉండడు, ఎంతో స్వచ్ఛంగా ఉంటుంది... అలాంటి అద్భుతమైన కవిత్వాన్ని రూపా రుక్కిణి రాశారు. వెలుగును చూడాలంటే కచ్చితంగా చీకటితో యుద్ధం చేయాలిందే అని ఎన్నో కవితల్లో అంతర్లీనంగా చెప్పకనే చెప్పారు. తనకు నచ్చిన వస్తుశిల్పాలతో మేజిక్ చేశారు రూప.

పొల కడలిని చిలికితే ముందు విషం వచ్చి తర్వాత అమ్మటం వచ్చినట్టు.. రూప కూడా ఎంతో మధనపడి ఆచి తూచి ఒక్క అంశాన్ని ఎంచుకుని అనీడగా మన ముందుకొచ్చారు. ఈ పుస్తకంలో ఎన్నో జీవితాలు ఉన్నాయి.. ప్రత్యక్షి పలకరిస్తుంది, స్త్రీల హక్కుల్ని గుర్తుచేస్తుంది, రైతులకు, సైనికులకు సలాం చేస్తుంది.. ఇలా ఎన్నో అంశాలు ఈ పుస్తకంలో కవితలై ఒదిగాయి.. రూప కలం వయసు చాలా తక్కువే ఐనా ఆ కలానికి పున్న పదును చాలా ఎక్కువ. కవి గాయపడినప్పుడే ఆక్షరాలు రక్కాన్ని పులుముకుని ఎద్రని సూర్యాంచిలా నిప్పులు కక్కుతూ వెలుగునిస్తాయి. ఆమె ఆక్షరాలూ కూడా అంతే. రంగుల గాయం కవితలో రెండు వాక్యాలు అందరికి గట్టిగా తగులుతాయి. ప్రపంచం ఊసరవెల్లి / ప్రతీ రంగులో నిన్ను నీవే ఆవిష్కరించుకోవాలి అనేవి ఆ వాక్యాలు.. ప్రపంచం అందంగా కనిపించినంత అందంగా ఉండడు. పైకి అందం నటిస్తూ లోపల వికారాన్ని ప్రవహిస్తుంది అని చెప్పకనే చెప్పారు రూప. పుస్తకం పేరు చూడగానే పేరు కొత్తగా ఉండని లోపలికితే నీడ కవిత కనిపించింది. ఈ కవిత కవయిత్రికి ఎందుకు ఇష్టమో, అభిమానమో అర్థమైంది. పుట్టిన దగ్గర నుంచి మరణించేరకు ఎవరు మనతో వున్న లేకపోయినా మన నీడ మనతోనే ఉంటుంది. నీడ మీద మన ప్రభావం తప్ప ఎవరి ప్రభావం పడడు. ఆ కవితలోని ఆఖరి పదమే అనీడ.. వెలుగున్నంత వరకు నీడ మనతోనే ఉంటుంది. చీకటిలో నీడ కనిపించడు. అప్పుడు దానికి ఏ విలువా ఉండడు. జీవితంలో తాను చూసిన అన్ని మలుపుల్లో తనకు ఎక్కడా వెలుగు రేఖ కనిపించలేదు. తన చుట్టూ వున్న సమాజాన్ని చూసిన రూపకు ఎక్కుడా ఎలాంటి సంతోషమూ కనిపించలేదు. అంతా చీకటిమయమే. ఎవరు ఎవరికి తోడు లేకుండా, ఎవరికి ఎవరు

సామాజిక
అంశాలనే కాదు, స్త్రీ వాదాన్ని
కూడా అంతే బలంగా తనదైన
శైలిలో కొత్తగా పలికించడం రూప
ప్రత్యేకత. స్త్రీనే / దూషించే వాక్యంగా
మలచే పురుషాహంకారాన్ని/
అంటూ చాలా అద్భుతంగా
చెప్పారు.

మనిషి నాటకం

చివరి అంకం మొదలు కాగానే
రంగస్థలం కుప్పకూలింది
నరుని నాటకానికి తెర పడింది

పాత్రలన్నీ చెల్లాచెదురై
వెంటిలేటర్ల పై గంటలు లెక్కిస్తున్నాయి
అందరూ ఒకరి దుఃఖాన్ని ఒకరు తుడుచుకుంటున్నారు
పాత్రధారులు కొందరు పారిపోయి
ఇటుక డబ్బులలో దాక్కున్నారు
భీతిల్లిన ప్రేక్షకులు లాక్ డాన్ ను
కిటిక్ సందుల్లోంచి
గట్టిగా అమలు చేస్తున్నారు

ఇప్పుడిప్పుడే రెప్పలు తెరచి
ఒక్కసారి తన పురాకృతిని చూసుకొని
పొంగి పోయింది ప్రకృతి

ఆకాశ సరోవరంలో కొత్తస్నానం చేసిన గాలి
కొమ్ముల చేతులతో ఆనందతాండవంచేసింది
కోకిలలు చిలుకలు మైనాలు
సూర్యచంద్రుల వెలుగుల్లో
అలసట లేని నాట్యం చేస్తున్నాయి
ఏనుగులు జింకలు కుందేశ్వరు
ఎన్నో రోజులకు నీటి అధ్యంలో

శః వారం కవిత్వం

తమ ముఖాలను చూసుకొని తెగసంబరపడ్డాయి
పులులు సింహాలు రోడ్డమీదనెమరేస్తున్నాయి
చెత్తాచెదారం కళేబరాలు లేని
నదులు వాగులు చెరువులు
తమ ముఖాలు చూసుకొని ఆశ్చర్యపడ్డాయి

ఓజోన్ రంధ్రం లో చిక్కుకున్న
పక్కల్ని చూసి తల్లిచీల్లింది తల్లి
విషపు మబ్బులకు కళ్ళ పోయిన
పాపురాలను చూసి కుమిలిపోయింది
దుర్గంధాలైన ముక్కు రంద్రాలను
పచ్చని పైటుతో పుట్టం చేసింది
వాహనాలు యంత్రాల పోయారుకు
పుండు పుండై న చెవులకు
నిశబ్దపు పసరు పూసింది

ఎమీలేని, ఏది అంటని, దేనికీ లొంగని
వజ్జ ఖడ్గం లాంటి ఒక కొత్త మనిషి
ముందు తరాల కోసం కొత్తకథనుఅల్లుతున్నాడు
సాఫ్టం, ద్వ్యాపం, కులం, మతం, ఆదిపత్యంలేని
వేషధారుల కోసం పోటీలు ప్రకటించాడు.

(తొలి కిరణాలు సంకలనంలో ప్రచురితం, ఏప్రిల్ 2021)

- డా. ఉదారి నారాయణ, 9441413666

‘రాక్షసత్వానికి సాధు ముసుగు..!’

ఉక్కోషం ఉప్పొతోంది..
గుండె మండిపోతోంది..
ఏదో చేసేయ్యాలన్న కసితో
నరం నరం సమాయత్తమవుతోంది..

ఏళ్ళ తరబడి అదే మోసం
అదే దోషించి..
కర్నీ భాషే సర్వామోదం
కాగితాలతోటే అన్నీ కప్పెత్తెయ్యడం..

జానెడు పొట్ట నింపుకోడానికి
కాకుండా
జగమంత బొక్కసాన్ని నింపి
దాచేసుకోవాలన్నంత తాపత్రయమెందుకు?..

సౌభాగ్యత్వ భావనలు
పుస్తకాలకే పరిమితమా?..

దరికి చేరితే
దోచెయ్యడమేనా పరమావధి?

నీలో దైవత్వానికి ఉనికి కనబడుతుందనుకుంటే
రాక్షసత్వానికి సాధుముసుగు ద్వ్యాతకమవుతోందేమిటి?
ఎన్నిసార్లు పెరికివేసినా
కలుపుమొక్కల్ల మళ్ళీ విస్తరిస్తానే ఉన్నారు..

కబంద హస్తాలతో
కబలించేస్తున్నారు..అందుకే
మానవుడు..దానవుడుగా మారిన ప్రతిసారి..
దుష్ట శిక్షణ తప్పనిసరి..!!

- సుజాత.పి.వి.ఎల్
7780153709

మానవీయత నిండిన 'దైర్యవచనం'

కవి ఆంతర్యాన్ని అర్థం చేసుకోవాలంటే ఈ పుస్తక శీర్షిక ఒక్కటి చాలు. కొన్ని మాటలు కొన్ని కోణ్ణిచ్చినా నెరవేర్చులేని వనులను సాధించుకొస్తాయి. అటువంటి ఓ తోడునిచ్చే మాటకావాలంటాడు. అలా నీడనిచ్చే ఓ మిత్రుడు కావాలంటాడు కవి శ్రీనివాస్ గౌడ్. ఈ 'దైర్యవచనం' ఎవరో మిత్రుడు కవికి ఇచ్చిందే కాదు, కవి తన కవిత్వం ద్వారా మనకు ఇస్తున్నది కూడా.

ఈ శీర్షిక, ఇందులోని కవిత్వాన్ని మనం పరిశీలిస్తే శ్రీనివాస్ గౌడ్ కవిత్వంలో ఎక్కువపాశ్చ మానవీయత' చోటు చేసుకుంది. ఇందుకు ఉదాహరణగా దైర్యవచనం, దయా దీపాలు, గేటుదగ్గర, ఎండ చెట్టు నీడన, వాళ్ళు మొదలగు కవితలు చెప్పుకోవచ్చు. చైతన్యాన్ని కలిగించే కవితలుగా మాటల మీద మాటల వేయండి, పొడుచు కొస్తున్న పొద్దువైపు, అమృ గుర్తాచ్చిన ప్రతీసారి కవితలను చెప్పవచ్చు.

మతసామరస్యానికి ప్రతీకగా బద్లా కవిత, నోస్ట్రాల్జియాను చూపిస్తూ పాఠాంతరం, ముంతావోళ్ళ బాయి కవితలు, ఇంకా మిత్రులను, ఇష్టమయిన కవులను గుర్తు చేసుకుంటూ రాసిన కవితలు నల్లని మంటలు మద్దారి నగేష్ బాబుపై రాసినది, ఏముంటుండా చేతుల్లో కవి శివారెష్టిపై రాసినది, నాగేశ్వరరావు అనే మిత్రుని కోసం రాసిన నీలో కొంత భాగం కవిత మొదలైనవి ఉన్నాయి. ఇవే కాకుండా ప్రపంచ సాహిత్యాన్ని కూడా అనువదించటంలో నిపుణుడైనా ఈ కవి ఇందులో ప్రముఖ ఉర్దూ కవి గుల్ఫూర్ కవితను, జపనీస్ కవితలను, చీనా కవి లి బొ కవితల అనువాదాలను చేర్చాడు. వెంతంగా చూసుకుంటే ఆధునికతను కలగలుపుకున్న మంచి వస్తు వైవిధ్యమున్న కవితా సంఘటిగా దైర్యవచనాన్ని పేర్కొనవచ్చు.

వెంటాడే వాక్యాల్లోకి..

1. ఒక్కసారి

గేటు పదుతుండాలి

జీవితం కళ్ళబడుతుంది

ఒక్కసారి

గేటు తీసుండాలి

జీవితం తుళ్ళి పదుతుంది (గేటు దగ్గర..పేజీ 20)

ఇక్కడ కవి తీసుకున్న వస్తువు అందరి కళ్ళముందు నిత్యం కదలాడే. గేటు దగ్గర చిల్లర వ్యాపారం చేస్తూ పొట్టపోసుకునే జీవుల, గేటు మీదుగా ప్రయాణం చేసే వాహనదారుల ఆలోచనలలోని భిన్న కోణాలను కవి కవిత్తికరించాడు. అక్కడ పెన్నులమ్ముతూనో, బొమ్మలమ్ముతూనో, కారు తుడుస్తూనో కనిపించే వాళ్ళకు గేటు పడితేనే జీవితం గడుస్తుంది కదా. ఆ ప్రాముఖ్యతను కవి ఈ వాక్యాల్లోకి పట్టుకొచ్చి తనదైన పరిశీలనాత్మక దృష్టిని కనబరిచాడు.

2. అనేక రంగుల

పూల వదనాలతో పూనే

బండ్రుమట్టి

ఆపద కాలాల

అంటుబద్ధ

(అమె అనేకం.. పేజీ 80)
స్త్రీ కోణంలో రాసిన కవితలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఎందుకో ఈ కవితలో కవి వాడిన పదాల ప్రయోగం బాగా ఆకట్టుకుంటుంది. ఈ వాక్యాల్లోనే మనం గమనించాచ్చు. స్త్రీని ఒండ్రుమట్టి, అంటుబద్ధ అని సంభోదించాడు.

మట్టిని ఏ ఆకృతిలోకి మారిస్తే అలాగే మారుతుంది. స్త్రీ కూడా ఏ సమస్యాచ్చినా అంతే. నిన్నటికి నిన్న కరోనా సమస్యతో బాధపడుతూ ఊపిరాడని పరిస్థితుల్లో ఉన్న తన భర్తకు నోటి సహాయంతో కృతిమ శ్యాసను అందించే ప్రయత్నం చేసింది ఓ మహిళ. అమె కాదా కవి చెప్పిన ఆపద కాలాల అంటుబద్ధ. అందుకోసమే ఈ వాక్యాలు వెలకట్టలేనివి.

3. ఇంచిపక్క వదిలేసిన

బట్టికుండలా

బట్టిపోయి వౌరుగుతున్న తాడిచెట్టులా
ఆశలు ఎండిపోయి చిల్లిన గాజుచూపులతో
అతడు కనిపించాడు

(అతను కనిపించాడు.. పేజీ 116)

ఈ కవితలో నేటి గౌడుల జీవన పరిస్థితులను ప్రతిబింబింప చేశాడు. కల్లు అమ్మి బతుకు యంత్రాన్ని నడిపే గౌడులను కరోనా ఎంత కుళ్ళబోడిసిందో వివరించాడు. కల్లు అమ్ముడుబోతేనే కడుపునిండే కుటుంబాలున్న సంగతిని కవి గుర్తుచేశాడు. ఒట్టికుండ, ఒట్టిపోయిన తాడిచెట్టు, చిల్లిన గాజు చూపులు గౌడుల దీనస్థితికి ఉదాహరణలుగా తీసుకోవటంలో కవి విషయినిపుణతను చాటి చెబుతున్నాయి.

4. అమృ గుర్తాచ్చిన ప్రతీసారి

రైతులు గుర్తాస్తున్నారు

రైతులు గుర్తాచ్చిన ప్రతీసారి

అమృలు గుర్తాస్తున్నారు

(అమృ గుర్తాచ్చిన ప్రతీసారి.. పేజీ 126)

రైతును, అమృను పక్కపక్కన పెట్టడంలోనే కవి ప్రతిబింబించ చేశాడు. అమృ వర్షంటున్న గోరుముద్దలు తినిపిస్తున్న ఉంటుంది. అమృ వర్షంటున్న గోరుముద్దలు తినిపిస్తున్న ఉంటుంది. అందుకే కవి రైతుకు, అమృకు ఏ మాత్రం తేడా లేదనన్నట్టుగా ఈ వాక్యాలు రాశాడు. కవి చెప్పినట్టు మనం ఎప్పుడు అన్నం తిన్నా అమృ గుర్తుకు రావాలి. ఇదే మనం రైతుకిచ్చే వైతిక బలం. ఆ బలాన్ని కవి పిడికిలెత్తి మరీ ఈ వాక్యాల్లో అందించాడు. అందరం అందిపుచ్చుకోవాలిన అవసరము ఉన్నది.

నిరంతర అధ్యయనశీలి అయిన ఈ కవి కవిత్వంలోని నూతనత్వం ఆకర్షించదగినది.

పరిణతితో కూడిన కవిత్వం కవి

శ్రీనివాస్ గౌడ్ బలం. అందరిని

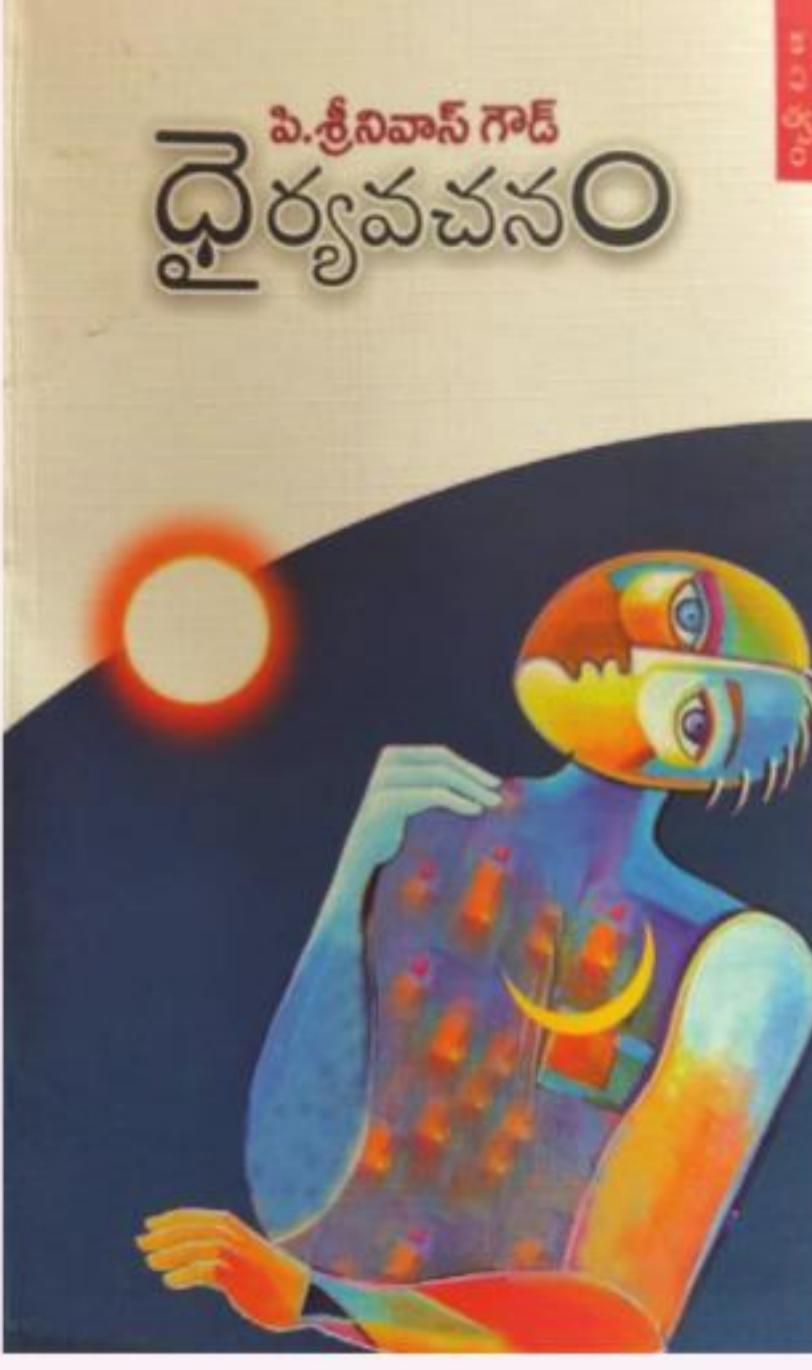
కవిత్వంతో కట్టివడేన్నా దైర్య

వచనాలను బహుమానంగా ఇచ్చిన

కవికి పుభాకాంక్షలు.

- తండ హరీష్ గౌడ్,

8978439551

అప్పరూపం అమ్మ ప్రేమం...

అమ్మ... ఈ పదానికి అర్థం ఎంత చెప్పినా తక్కువే.. అమ్మ ప్రేమలోని కమ్ముదనం.. అమ్మ ప్రేమలోని లాలిత్యం.. జంకెక్కడా దొరకనివి.. అటువంటి అమ్మను వర్ణిస్తూ.. ఎంతో మంది శిల్పాలు తమదైన శైలిలో ఎన్నో శిల్పాలను మలిచారు. అమ్మ ప్రేమను ప్రతిజంబించేలా వాటిని తీర్చిదిద్దారు.. అటువంటి శిల్పాలలో కొన్ని మదర్స డే సందర్భంగా....!!!

